

Deloitte.

Embedding Design in Life
Vaikuttavuusarviointi

Sisällysluettelo

1 Esipuhe	3
2 Tiivistelmä	4
3 Johdanto	10
4 Designpääkaupunkivuoden tavoitteet ja odotukset	12
4.1 Designpääkaupunkivuoden strategiset päämäärät	12
4.2 Sidosryhmien tavoitteet ja odotukset designpääkaupunkivuodelle	14
4.3 Strategisten tavoitteiden ja odotusten vastaavuus	15
5 Designpääkaupunkivuoden toteutus	16
5.1 Designpääkaupunkivuoden virallinen ohjelma	16
5.2 Virallisen ohjelman ulkopuoliset aktiviteetit	18
6 Vaikuttavuusarvioinnin lähestymistapa ja rajaukset	19
7 Vaikutusten arviointi	21
7.1 Avoin kaupunki – Kaupunki kaupunkilaisille	21
7.2 Globaali vastuu – Uskallamme kohdata tulevaisuuden	28
7.3 Uuden kasvun juuret – Embedded Design ja Return on Design	29
8 Johtopäätökset	35
9 Pitkän aikavälin vaikutukset eri skenaarioissa	37
LIITE 1: Tutkimustapa	39
LIITE 2: Arviointinäkökulmat ja mittarit	40

Syksyllä 2009 Helsinki valittiin yhdessä Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungin kanssa toteuttamaan vuoden 2012 maailman designpääkaupunkivuotta. Muotoilun merkitys oli alkanut korostua suomalaisessa yhteiskunnassa erityisesti julkisten palveluiden tuotannossa ja yritysten kilpailukyvn luojana. Metropolialueen yhteinen designpääkaupunkivuosi nähtiin keinona kiihdyttää muotoilun laaja-alaisempaa hyödyntämistä sekä yksityisellä että julkisella sektorilla.

Designpääkaupunkivuoden strategiassa vuodelle määritettiin läpileikkaava teema, *Embedding Design in Life*. Designpääkaupunkivuodella haluttiin tavoitella laajan kulttuurimuutoksen käynnistämistä suomalaisessa yhteiskunnassa ja designin asettamista uudeksi kasvun lähteeksi. Designpääkaupunkivuoden nähtiin toimivan katalysaattorina pidemmän aikavälin kehitykselle.

Designpääkaupunkivuotta oli luomassa Kansainvälisen designsäätiön hankeorganisaation tukemana noin 14 500 aktiivista yksityishenkilöä ja 290 eri organisaatiota, joiden toimesta tuotettiin pääosa designpääkaupunkivuoden ohjelmasisällöstä. Designpääkaupunkivuoden virallisen ohjelman puitteissa toteutettiin vuoden aikana yli 250 hanketta, jotka sisälsivät hankkeesta riippuen useita alaprojekteja ja tapahtumia.

Maailman designpääkaupunkivuodesta päätettiin ensimmäistä kertaa toteuttaa vuoden yhteiskunnallisia vaikutuksia arvioiva tutkimus. Designpääkaupunkivuoden yhtenä yhteistyökumppaniyrityksenä toimineen Deloitte

kanssa sovittiin vaikuttavuusarvioinnin toteuttamisesta designpääkaupunkivuoden päättymisen jälkeen. Vaikuttavuusarvioinnin toteuttamista ohjasi designpääkaupunkivuoden valtuuskunta, joka kokosi yhteen 45 eri alojen vaikuttajaa ja asiantuntijaa.

Vaikka osa designpääkaupunkivuoden tavoitteista jäi vielä itse vuoden aikana saavuttamatta, Deloitte toteuttama vaikuttavuusarviointi osoittaa, miten vuoden aikana onnistuttiin vahvistamaan design-ymmärrystä suomalaisessa yhteiskunnassa, lisäämään kaupunkilaisten mielenkiintoa oman kotikaupungin kehittämiseen, rakentamaan Suomesta kansainvälisesti kuvaa design-maana ja viemään läpi sekä julkisella että yksityisellä sektorilla hankkeita, joiden välittömät vaikutukset ovat merkittäviä.

Designpääkaupunkivuoden aikaansaamat muutokset jäävät elämään sekä suomalaiseen yhteiskuntaan että Suomen rajojen ulkopuolelle. Kuitenkin vain jatkamalla designpääkaupunkivuoden agendan toteuttamista on mahdollista saavuttaa kaikki designpääkaupunkivuodelle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet. Haaste ei ole helppo, mutta siihen on välttämätöntä tarttua.

Helsingissä 13.3.2013

Olli-Pekka Kallasvuo
World Design Capital Helsinki 2012 -valtuuskunnan
puheenjohtaja

2 Tiivistelmä

Joka toinen vuosi Teollisen muotoilun maailmanjärjestö Icsid myöntää yhdelle kaupungille maailmassa World Design Capital -statuksen. Loppuvuodesta 2009 vuoden 2012 maailman designpääkaupungiksi valittiin Helsinki yhdessä Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungin kanssa.

Designpääkaupunkivuoden strategiseksi tavoitteiksi asetettiin kaupunkilaisten arjen ja elinympäristön parantaminen sekä yritysten toiminnan ja julkisten palveluiden kehittäminen designin avulla. Designpääkaupunkivuoden haluttiin Suomessa olevan alku pysyvällä muutoksella, jonka myötä designia hyödynnettäisiin laaja-alaisemmin suomalaisessa yhteiskunnassa.

Strategiassa määriteltiin kolme päämäärää, joita designpääkaupunkivuoden tulisi tavoitella:

Avoin kaupunki – kaupunki kaupunkilaisille

”WDC Helsinki 2012 käynnisti ison kulttuurimuutoksen Suomessa ja asetti ihmiset suunnittelun keskiöön. Se tuotti luontevia ja innostavia tapoja, joilla asukkaat osallistuivat ja vaikuttavat aktiivisesti elinympäristönsä kehittämiseen isoissa ja pienissä asioissa.”

Globaali vastuu – uskallamme kohdata tulevaisuuden

”Etsimme ratkaisuja sellaisiin kaupunkiympäristön haasteisiin, joilla on suuri vaikutus ihmisten elinympäristön laatuun ja onnellisuuteen. Helsingin seutu verkostoituu vastaavanlaisia haasteita kohtaavien yhteisöjen ja yhteiskuntien kanssa, jakaa saavutuksensa ja pääsee itse käyttämään muualla syntyviä ratkaisuja.”

Uuden kasvun juuret – *Embedded Design* ja *Return on Design*

”WDC Helsinki 2012 käynnisti uusia tapoja hyödyntää designia kasvun lähteenä. Yritysten kasvanut liikevaihto ja uudet työpaikat yhdessä muilla tavoilla mitatun hyvinvoinnin lisääntymisen kanssa nostivat *Embedded Designin* ja *Return on Designin* osaksi Suomi-kuvaa kansainvälisessä yhteisössä.”

Merkittävin osa designpääkaupunkivuodelle asetetuista tavoitteista vaatisi toteutuakseen muutoksia yleisessä design-ymmärryksessä sekä yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioiden toimintatavoissa.

Koska designpääkaupunkivuoden strategia oli sisällöllisesti laaja, Deloitte kartoitti loppuvuodesta 2011 designpääkaupunkivuoden hankeorganisaation sekä eri sidosryhmien designpääkaupunkivuoteen kohdistamia odotuksia ja sidosryhmien tavoitteita omalle

designpääkaupunkivuoden toiminnalle. Kartoituksen perusteella nähtiin, etteivät sidosryhmien odotukset ja omalle designpääkaupunkivuoden toiminnalle asettamat tavoitteet vastanneet kaikilta osin strategiassa linjattuja painopisteitä.

Siinä missä designpääkaupunkivuoden strategiassa painotetaan yleistä design-ymmärryksen lisääntymistä ja toiminnan kehittämistä design-menetelmien ja -osaamisen avulla, sidosryhmät odottivat designpääkaupunkivuodelta vahvempaa keskittymistä kansainvälisen Suomi-kuvan rakentamiseen ja matkailumarkkinointiin. Epätasapaino näkyy myös designpääkaupunkivuoden strategisten painopisteiden ja sidosryhmien omalle designpääkaupunkivuoden toiminnalle asettamien tavoitteiden välillä: oman organisaation tunnettuuden lisäämiseen ja brändin rakentamiseen liittyvät tavoitteet korostuvat muiden strategisten painopistealuiden varjolla. Viralliseen designpääkaupunkivuoden ohjelmaan sisältyneiden hankkeiden osalta organisaatioiden toiminnan kehittämiseen liittyvät tavoitteet ovat heikommin mukana muihin strategiaan painopisteisiin verrattuna.

Vaikuttavuustutkimuksen tavoitteena on arvioida designpääkaupunkivuoden kolmen strategisen päämäärän toteutumista designpääkaupunkivuoden aikana. Yhteistyössä designpääkaupunkivuoden valtuuskunnan kanssa vaikuttavuusarvioinnille määriteltiin painopisteiksi erityisesti seuraavien tavoitteiden toteutumisen analysointi:

- Design-ymmärryksen lisääntyminen ja laajentuminen
- Käyttäjälähtöisen suunnittelun lisääntyminen
- Palvelumuotoilun lisääntyminen
- Verkostojen ja uusien yhteistyömuotojen syntyminen

Lisäksi arvioinnin tavoitteena on kuvata lyhyesti miten designpääkaupunkivuosi menestyi perinteisin teema-
vuoden mittarein.

Osana virallista designpääkaupunkivuoden ohjelmaa toteutettiin yli 250 hanketta, jotka järjestivät oman toteutus suunnitelmansa puitteissa tapahtumia ja alaprojekteja. Hankkeiden toteuttamiseen osallistui designpääkaupunkivuoden aikana noin 14 500 yksityishenkilöä.

Joka viides kuluttajatutkimuksen vastanneesta kaupunkilaisesta kertoi osallistuneensa vähintään yhteen designpääkaupunkivuoden tapahtumaan tai hankkeeseen. 7 % asukkaista osallistui useampaan kuin yhteen designpääkaupunkivuoden tapahtumaan tai hankkeeseen, joka designpääkaupunkivuotta viettäneellä metropolialueella vastaa noin 80 000 asukasta.

Joka toinen designpääkaupunkivuoden virallisen ohjelman hankkeista olisi jäänyt toteutumatta ilman designpääkaupunkivuotta tai olisi toteutunut eri tavalla. Designpääkaupunkivuosi onnistui erityisesti tukemaan sellaisten hankkeiden syntymistä, jotka keskittyivät muotoilukasvatukseen, käyttäjälähtöisten palveluiden suunnitteluun tai laajempien ratkaisujen muotoiluun design-menetelmiä hyödyntäen. Designpääkaupunkivuoden virallisen ohjelman puitteissa toteutetuista hankkeista 37 % arvioidaan olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen.

Designpääkaupunkivuosi tulee nähdä alkuinvestointina ja -panoksena pidemmän aikavälin kehittymiselle. Kriittistä designpääkaupunkivuoden onnistumisen kannalta on siksi se, että luotu alkusysäys on ollut vaikutuksiltaan riittävän laaja ja riittävän syvälle menevä.

Vaikka osa designpääkaupunkivuoden tavoitteista jäi saavuttamatta, vuoden aikana onnistuttiin luomaan positiivisia vaikutuksia, joista osa vaikuttaa suotuisasti myös designpääkaupunkivuoden pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen.

Designpääkaupunkivuoden positiiviset vaikutukset

- Kaupunkilaiset aktivoituivat. Designpääkaupunkivuosi sai kaupunkilaisia liikkeelle ja tuki tapahtumarikkaan ja aktiivisen kaupunkikulttuurin syntymistä.
- Designpääkaupunkivuoden hankkeiden ydintoimijoiden design-ymmärrys on lisääntynyt ja laajentunut.
- Designpääkaupunkivuosi vahvisti design-ymmärrystä kaupunkiorganisaatioissa sekä yliopistoyhteisöissä.
- Designpääkaupunkivuosi lisäsi kaupunkilaisten mielenkiintoa oman kotikaupungin kehittämiseen.
- Designpääkaupunkivuosi synnytti sekä julkisella että yksityisellä sektorilla hankkeita, joiden välittömät vaikutukset ovat merkittäviä. Hankkeet keskittyivät käyttäjälähtöisyyteen ja palvelu- tai tuotekehitykseen design-menetelmiä hyödyntäen.
- Kaupungit kokevat, että designpääkaupunkivuosi on auttanut heitä luomaan uusia kaupunkilaisia osallistavia toimintatapoja.
- Muotoilukasvatuksen kärkihankkeet loivat työkaluja, joita aiotaan hyödyntää muotoilukasvatuksessa myös jatkossa.
- Designpääkaupunkivuosi vaikutti jossain määrin designin käyttöön yksityisellä sektorilla. Huomattavasti designiin viimeisen kahden vuoden aikana panostaneiden yritysten osuus kasvoi.

- Designpääkaupunkivuosi vahvisti metropoliseudun yhteistoimintaa. Vuoden hankerakenne mahdollisti laajan sidosryhmien välisen yhteistyön.
- Designpääkaupunkivuosi synnytti valitettavan vähän uusia yhteistyömuotoja mutta tuki uusien kontaktien syntymistä.
- Designpääkaupunkivuosi tuki käynnissä ollutta kansainvälistä maakuvatyötä ja vahvisti kuvaa Suomesta design-maana.

Vaikuttavuutta heikentävät

- Suuren yleisön design-ymmärrys ei laajentunut designpääkaupunkivuoden johdosta.
- Designpääkaupunkivuosi epäonnistui tavoitteessaan tukea design-ajattelun sisäistäneiden yritysten määrän kasvua. Designin merkitys yrityksille ei ratkaisevasti muuttunut designpääkaupunkivuoden aikana.
- Designpääkaupunkivuoden viralliseen ohjelmaan kuuluneissa hankkeissa luotujen ideoiden ja kehitysehdotusten toteutus jää paikoitellen epäselväksi. Liian moni hankkeista jää suunnittelun tasolle.
- Kaupunkiorganisaatioiden yhteisiä kärkihankkeita ei designpääkaupunkivuoden aikana syntynyt.
- Designpääkaupunkivuosi ei onnistunut tukemaan kaupungeja julkisten palveluiden kehittämisessä tuottavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta, joihin keskittyvät hankkeet puuttuivat hankekokonaisuudesta kokonaan.
- Designpääkaupunkivuosi tuki heikosti yritysten design-menetelmiä hyödyntävien tuote- ja palvelukehityshankkeiden syntymistä.
- Pitkän aikavälin vaikutusten syntyminen olisi todennäköisempää, jos designpääkaupunkivuosi olisi onnistunut sitouttamaan sidosryhmiä vahvemmin hankkeeseen ja luomaan hankkeen ympärille tiiviimmän verkoston.

Pitkän aikavälin tavoitteiden toteutuminen edellyttää designpääkaupunkivuoden lopputulosten aktiivista ja systemaattista hyödyntämistä sekä kokonaan uusien mahdollisuuksien luomista design-ymmärryksen vahvistamiseksi ja designin laaja-alaisen hyödyntämisen mahdollistamiseksi. Designpääkaupunkivuoden pitkän aikavälin tavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa vain huolehtimalla designpääkaupunkivuonna käynnistyneiden hankkeiden onnistuneesta päätöksestä.

Sammandrag

Icsid, världsorganisation för industriell design, ger vartannat år en stad i världen World Design Capital-statuset. I slutet av år 2009 utnämndes Helsingfors tillsammans med Esbo, Vanda, Grankulla och Lahtis till världens designhuvudstad för år 2012.

De strategiska målsättningarna som sattes för året som designhuvudstad var att förbättra invånarnas vardag och livsmiljö samt att utveckla företagets verksamhet och de offentliga tjänsterna med hjälp av design. Året som världens designhuvudstad önskades vara början till en permanent förändring där design används mera omfattande i det finska samhället.

I strategin för designhuvudstadsåret definierades tre målsättningar som skulle strävas efter:

En öppen stad – en stad för stadsborna

”WDC Helsinki 2012 startade en stor kulturförändring i Finland och placerade människorna i planeringens centrum. Det gjorde att invånarna naturligt och inspirerat medverkade i, och även påverkade, utvecklingen av sin egen livsmiljö i både stora och små saker.”

Globalt ansvar – vi vågar möta framtiden

”Vi söker lösningar till sådana utmaningar i stadsmiljön som har en stor inverkan på kvaliteten på invånarnas livsmiljö och deras lycklighet. Området kring Helsingfors bildar nätverk med samhällen som har liknande utmaningar, delar med sig sina prestationer och använder sig av lösningar som har utvecklats annanstans.”

Tillväxtens nya rötter – *Embedded design* och *Return on design*

”WDC Helsinki 2012 startade nya sätt att använda design som en källa för tillväxt. Företagens ökade omsättning och nya arbetstillfällen kombinerat med övriga mätare för ökad välfärd lyfte *Embedded Design* och *Return on Design* till en del av uppfattningen om Finland i internationella samhällen.”

För att nå de flesta av målsättningarna som sattes för året som världens designhuvudstad skulle det krävas en förändring i den allmänna förståelsen för design. Detta gäller både för de privata och offentliga organisationernas tillvägagångssätt.

På grund av att strategin för året som designhuvudstad innehållsmässigt var bred, utredde Deloitte i slutet av 2011 programorganisationens och diverse intressegruppers förväntningar för året samt intressegruppernas målsättningar för sin egen verksamhet under året. Utredningen visade att intressegruppernas

förväntningar och målsättningar inte var i linje med de allmänna målsättningarna för hela året som världens designhuvudstad.

Medan strategin för året som världens designhuvudstad poängterar en ökad förståelse för design och utvecklingen av verksamheten med hjälp av design så förväntade intressegrupperna en ökad marknadsföringsinsats för att förbättra Finlands uppfattning internationellt samt fokusering på marknadsföring som gynnar turismen. Obalansen syns också mellan de allmänna och intressegruppernas målsättningar: Målsättningar som påverkade den egna organisationens välkändhet och varumärken framhövdes på de allmänna målsättningarnas bekostnad. Gällande program som var en del av det officiella schemat för året som världens designhuvudstad så var målsättningarna som berörde organisationernas utveckling av verksamheten mindre framträdande jämfört med de allmänna strategiska målsättningarna.

Målsättningen med utredningen av designhuvudstadsårets inverkan är att klargöra de tre målsättningarnas förverkligande. Tillsammans med designhuvudstadens delegation prioriserades följande områden för utredningen:

- Ökandet och breddandet av förståelsen för design
- Ökad användarcentrerad formgivning
- Ökad formgivning för tjänster
- Bildande av nätverk och nya samarbetsformer

Utredningens syfte är även att kort beskriva hur man klarade året som designhuvudstad mätt med traditionella mätare definierat av temaåret.

Som en del av det officiella schemat för året som designhuvudstad förverkligades över 250 program som självständigt arrangerade egna evenemang och underprojekt. Cirka 14 500 privatpersoner deltog i utförande av programmen under året.

Av de invånare som deltagit i konsumentundersökningen har var femte deltagit i åtminstone ett program eller evenemang under designhuvudstadsåret. 7 % av invånarna deltog i flera än ett program eller evenemang, vilket motsvarar ungefär 80 000 invånare i metropolområdet.

Vartannat officiellt program hade blivit annorlunda, eller hade inte blivit utfört alls ifall året som designhuvudstad inte hade genomförts. Designhuvudstadsåret lyckades speciellt mycket stöda sådana program som fokuserade på utläring av formgivning, utvecklingen av användarcentrerade tjänster eller lösningar som använde design-

metoder. 37 % av de officiella program som utfördes under året som designhuvudstad estimeras påverka omgivningen även efter temaåret.

Året som designhuvudstad bör ses som en grundläggande investering och satsning för en längre utveckling. Det har varit kritiskt för designhuvudstadsårets framgång att den första impulsens inverkan har varit tillräckligt bred och djup.

Fastän en del av målsättningarna för året som designhuvudstad inte uppfylldes lyckades det under året skapas positiv verkan som till en del även kommer att påverka designhuvudstadsårets medellånga målsättningar.

Positiva inflytelser från året som designhuvudstad

- Invånarna aktiverade sig själv. Året som designhuvudstad fick stadsborna i rörelse och stödde tillkomsten av en händelserik och aktiv stadskultur.
- Förståelsen för design har ökat och breddats hos designhuvudstadsårets kärnaktörer.
- Året som designhuvudstad stärkte förståelsen för design bland stadsorganisationerna samt inom universitetssamhällen.
- Året som designhuvudstad ökade på invånarnas intresse för utvecklingen av sin egen hemstad.
- Året som designhuvudstad producerade märkbar och omedelbar inflytelse både till den offentliga och privata sektorn. Programmen fokuserade på att utnyttja designmetoder för användarcentrerade tjänst- och produktutveckling.
- Städerna upplever att året som designhuvudstad har hjälpt dem att skapa nya sätt att aktivera sina invånare.
- Formgivningens topp-program skapade verktyg som kommer att utnyttjas i framtiden.
- Året som designhuvudstad påverkade till en del användningen av design på den privata sektorn. Andelen företag som märkbart satsade på design under de senaste två åren ökade.
- Året som designhuvudstad förstärkte samarbete inom metropolområdet. Programstrukturen möjliggjorde ett brett samarbete mellan olika intressegrupper.
- Året som designhuvudstad producerade beklagligt lite nya samarbetsformer men stödde bildande av nya kontaktnätverk.
- Det igångvarande programmet för att utveckla Finlands internationella anseende och bild som ett design-land stöddes av året som en designhuvudstad.

Negativa påverkningar

- Den stora publikens förståelse för design ändrades inte på grund av året som designhuvudstad.
- Året som designhuvudstad misslyckades med att nå sin målsättning att stöda ökande av mängden företag som tagit till sig design-tänkande till sin verksamhet. Designens betydelse för företagen ändrades inte märkbart under året som designhuvudstad.
- Idéerna och utvecklingsförslagen som producerades som en del av det officiella schemat för designhuvudstadsåret blev delvis otydliga. Alltför många program blev på planeringsnivå.
- Stadsorganisationernas gemensamma topp-program blev inte av under året som designhuvudstad.
- Året som designhuvudstad lyckades inte stöda städerna med utvecklingen av offentliga tjänster från produktivitet- och kostnadseffektivitetssynvinkel. Program med dessa fokusområden fattades från programhelheten totalt.
- Företagens nyutveckling av designprodukter och –tjänster stöddes svagt av designhuvudstadsåret.
- De långvariga påverkningarna skulle med större sannolikhet ha uppfyllts ifall året som designhuvudstad hade lyckats binda intressegrupperna starkare till temaåret samt klarat av att bilda ett starkare nätverk.

Året som designhuvudstad här ändå skapat en tillräckligt stark grund för att nå de medellånga målsättningarna uppsatta för temaåret. För att nå de uppsatta målsättningarna bör slutprodukterna användas aktivt och systematiskt. Även nya möjligheter bör produceras för att förstärka förståelsen för design och möjliggöra en bred användning av design. Målsättningarna som är upplagda på längre sikt nås inte med att endast sköta om och slutföra de program som startats under året som designhuvudstad.

Summary

Every other year the International Council of Societies of Industrial Design (Icsid) awards one city in the world the status of World Design Capital. In late 2009 Helsinki, together with the cities of Espoo, Vantaa, Kauniainen and Lahti, was chosen as the World Design Capital for year 2012.

Improving the citizens' everyday life and environment and developing companies' operations and public services through design were set as the World Design Capital year's strategic goals. The aim in Finland was for the World Design Capital year to be the beginning of a permanent change to utilize design more broadly in the Finnish society.

The strategy defined three primary objectives for the World Design Capital year:

Open city – City for the citizens

"WDC Helsinki 2012 started a big cultural change in Finland and put people at the heart of design. It produced natural and exciting ways in which people participated and actively contributed to the development of their living environment, in large and small matters."

Global responsibility – We have courage to face the future

"We are looking for solutions to urban environment challenges which have major impact on the quality of people's living environment and their happiness. Helsinki area will network with communities and societies facing similar challenges, share its achievements with others, and be able to use solutions that emerge elsewhere."

The roots for new growth – *Embedded Design* and *Return on Design*

"WDC Helsinki 2012 initiated new ways of using design as a source for growth. The increased revenue of companies, new jobs generated and other ways measured increases in welfare made *Embedded Design* and *Return on Design* parts of Finland's image in the international community."

To be fulfilled, the most significant parts of the set World Design Capital year objectives require changes in overall understanding of design, as well as in ways private and public sector organizations' operate.

Since the World Design Capital year strategy was extensive in content, Deloitte surveyed in late 2011 the expectations the project organization and different stakeholders held for the World Design Capital year, as well as the goals the different stakeholders had for their

own actions during the year. The survey showed that the stakeholders' expectations and goals set for their own actions were not fully aligned with the priorities defined in the strategy.

Whereas the World Design Capital year strategy emphasizes the increase in overall understanding of design and operational development through using design methods and know-how, the stakeholders were expecting a stronger focus on building the international image of Finland and on tourism marketing. There is unbalance also between the strategic priorities of the World Design Capital year and goals the stakeholders set for their own actions during the World Design Capital year: objectives related to brand building and raising awareness of own organization were emphasized at the expense of other strategic priorities. In projects part of the official World Design Capital year program fewer goals were related to organizations' operational development than to the other strategic priorities.

The objective of the impact study is to evaluate how well the three set strategic goals were reached during the World Design Capital year. In cooperation with the World Design Capital year committee especially the analysis of the fulfillment of the following goals was defined as the priority of the impact study:

- Increase and broadening in understanding of design
- Increase in user-centered design
- Increase in service design
- Emergence of networks and new forms of cooperation

In addition, the evaluation aims to briefly describe how the World Design Capital year succeeded measured with the traditional theme year performance indicators.

As part of the official World Design Capital year program over 250 projects were carried out, which then organized events and sub-projects according to their own action plans. About 14 500 private persons participated in executing the projects during the World Design Capital year.

One in five respondents of the consumer research told they had participated in at least one of the World Design Capital year's events or projects. 7% of the citizens took part in more than one World Design Capital event or project, which in the metropolitan area participating in the World Design Capital year corresponds to around 80 000 residents.

Every other project in the World Design Capital official program would not have taken place without the World

Design Capital year, or would have been carried out in a different way. World Design Capital year was particularly successful in supporting the emergence of projects that focused on design education, user-driven service design and designing solutions by utilizing design methods. 37 % of the projects carried out within the World Design Capital year official program are estimated to probably or definitely have effects also after the World Design Capital year.

World Design Capital year should be seen as initial investment and contribution to longer-term development. Therefore, it is critical for the World Design Capital year success that the created impetus has had effects that are broad enough and go to sufficient depths.

While some of the World Design Capital year targets were not met during the year, positive effects were created some of which will have beneficial effects also to the World Design Capital year's long-term goals.

Positive effects of the World Design Capital year

- The citizens became active. World Design Capital year mobilized citizens and supported in creating a rich and active city culture.
- World Design Capital year project's core actors' understanding of design has increased and broadened.
- World Design Capital year strengthened the understanding of design in city organizations, as well as in universities.
- World Design Capital year increased citizens' interest in developing their own city.
- World Design Capital generated projects in both public and private sectors with significant immediate effects. The projects focused on user-friendliness and service or product development by utilizing design methods.
- The cities feel that World Design Capital year has helped them create new ways of operating that encourage citizen participation.
- The design education key projects created tools that will be utilized in design education also in the future.
- World Design Capital year had some effect on the use of design in the private sector. The share of companies that have invested significantly in design during the last two years increased.
- World Design Capital year strengthened cooperation in the metropolitan area. The year's program structure enabled broad cooperation between stakeholders.
- World Design Capital year generated an unfortunately small number of new forms of cooperation, but supported the formation of new contacts.

- World Design Capital year supported the international country image work in progress at the time and strengthened the image of Finland as a design country.

Decreasing the effectiveness

- The general public's understanding of design did not change due to the World Design Capital year.
- World Design Capital year failed in its objective to support the growth of the number of companies that have internalized design thinking. Design's importance to companies did not significantly change during the World Design Capital year.
- The execution of the ideas created in the projects part of the official World Design Capital year program remains partially unclear. Too many of the projects remain on planning level.
- Common key projects for the city organizations were not created during the World Design Capital year.
- World Design Capital year failed to support the cities in developing public services from productivity and cost-effectiveness point of view, with projects focusing on this view point missing altogether from the program.
- World Design Capital year supported poorly creation of company projects that utilize design in product and service development.
- Long-term effects would be more likely if the World Design Capital year had succeeded in engaging the stakeholders more strongly in the program and in creating a tighter network around the program.

However, World Design Capital year has created a strong enough foundation for the long-term objectives to be fulfilled. Reaching the goals requires active and systematic use of the World Design Capital year end results, as well as developing all new opportunities for strengthening the understanding of design and enabling broad utilization of design. It is not possible to achieve the World Design Capital year long-term goals only by making sure the projects started during the World Design Capital year are successfully finished.

Joka toinen vuosi Teollisen muotoilun maailmanjärjestö Icsid myöntää hakemuksen perusteella yhdelle kaupungille maailmassa World Design Capital -statuksen. Loppuvuodesta 2009 vuoden 2012 maailman designpääkaupungiksi valittiin Helsinki yhdessä Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungin kanssa.

Designpääkaupunkivuoden tavoitteiksi asetettiin kaupunkilaisten arjen ja elinympäristön parantaminen sekä julkisten palveluiden ja yritysten toiminnan kehittäminen designin avulla. Designpääkaupunkivuoden haluttiin Suomessa olevan alku pysyvällä muutoksella, jonka myötä designia hyödynnettäisiin laaja-alaisemmin koko suomalaisessa yhteiskunnassa.

Designpääkaupunkivuotta varten perustettiin syksyllä 2010 Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungin toimesta Kansainvälinen designsäätiö, jonka tehtäväksi tuli viedä hanketta eteenpäin käytännön tasolla. Säätiöön rekrytoitiin runsaan 20 työntekijän hankeorganisaatio, jonka tehtävänä oli toteuttaa designpääkaupunkivuoden ohjelmakokonaisuus yhteistyökumppanien muodostaman verkoston tukemana.

Deloitte toimi yhtenä designpääkaupunkivuoden yhteistyökumppanina ja sopi hankeorganisaation kanssa designpääkaupunkivuotta tarkastelevan vaikuttavuusarvioinnin tekemisestä designpääkaupunkivuoden päättymisen jälkeen. Yhteiskunnallisten vaikutusten arviointia ei ole aiemmin maailman designpääkaupunkivuosista toteutettu. Vaikuttavuusarvioinnin toteuttamista ohjasi Olli-Pekka Kallasvuon johtama designpääkaupunkivuoden 45-jäseninen valtuuskunta. Deloitte toteutti vaikuttavuusarvioinnin tiedonkeruun sekä vaikutusten arvioinnin itsenäisesti.

Vaikuttavuusarvioinnin lähtökohdaksi asetettiin designpääkaupunkivuoden strategian kolme päämäärää: *Avoim kaupunki, Globaali vastuu ja Uuden kasvun juuret.*

Vaikuttavuustutkimuksen tavoitteena on arvioida strategisten päämäärien toteutumista designpääkaupunkivuoden aikana. Yhteistyössä designpääkaupunkivuoden valtuuskunnan työryhmän kanssa arvioinnille määriteltiin painopistealueiksi erityisesti seuraavien tavoitteiden toteutumisen analysointi:

- Designymmärryksen lisääntyminen ja laajentuminen
- Käyttäjälähtöisen suunnittelun lisääntyminen
- Palvelumuotoilun lisääntyminen
- Verkostojen ja uusien yhteistyömuotojen syntyminen

Lisäksi arvioinnin tavoitteena on kuvata lyhyesti miten designpääkaupunkivuosi menestyi perinteisin teema-
vuoden mittarein.

Designpääkaupunkivuoden tavoitteita ja sidosryhmien odotuksia vuodelle on kuvattu kappaleessa 4.

Designpääkaupunkivuoden toteutusta kuvataan lyhyesti kappaleessa 5 vaikuttavuusarvioinnin kannalta relevantista näkökulmista. Designsäätiön hankeorganisaatio julkaisee vuodesta erillisen loppuraportin, joka keskittyy kuvaamaan tarkemmalla tasolla vuoden toteutusta.

Arvioinnin lähestymistapa ja rajaukset esitellään kappaleessa 6. Tutkimustapa, käytetyt arviointinäkökulmat ja mittarit on kuvattu liitteessä.

Varsinaisia designpääkaupunkivuoden vaikutuksia on analysoitu kappaleessa 7 ja analyysiin perustuvat johtopäätökset esitetty kappaleessa 8.

Kappaleessa 9 esitetään kolme skenaariota designpääkaupunkivuoden pitkän aikavälin vaikutusten kehittymiselle ja skenaariokohtaisia ajureita, joihin keskittymällä kehitystä on mahdollista tukea.

Vaikuttavuusarvioinnissa käytetyt termit:

Termi	Selite
Designpääkaupunkivuosi	Vuonna 2012 vietetty World Design Capital Helsinki 2012 -vuosi, joka järjestettiin Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungin yhteishankkeena.
Hankeorganisaatio	Kansainvälisen designsäätiön henkilöstö, joka oli vastuussa hankkeen toteuttamisesta.
Kansainvälinen designsäätiö	Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungin perustama säätiö, joka perustettiin tukemaan designpääkaupunkivuosi-hankkeen toteuttamista.
Satelliittitapahtuma	Kansainvälisten tapahtumien ja tekojen sarja, joka vei designpääkaupunkivuoden viestiä eteenpäin Suomen rajojen ulkopuolella. Satelliittitoiminnot olivat osa designpääkaupunkivuoden ohjelmaa.
Virallisen designpääkaupunkivuoden puitteissa toteutetut hankkeet ja tapahtumat	Hankeorganisaation osaksi virallista designpääkaupunkivuoden ohjelmaa hyväksymät hankkeet ja tapahtumat sekä designpääkaupunkivuoden yhteistyökumppaneiden järjestämät hankkeet ja tapahtumat siinä määrin kuin niitä on ollut mahdollista liittää tarkasteluun mukaan.
Designpääkaupunkivuoden yhteistyökumppanit	Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupunki, Työ- ja elinkeinoministeriö ja Opetus- ja kulttuuriministeriö, Aalto-yliopisto ja Helsingin yliopisto sekä 21 yhteistyökumppaniyrittystä: Blue 1, BMW, Finavia, Fortum, HOK-Elanto, Kone, Martela, MTV MEDIA, Nokia, Sanoma Magazines, UPM, Viking Line, Clear Channel, Deloitte, Fjord, Hasan & Partners, IBM, Iittala, Lapin Kultta, Paulig, Stockmann

4 Designpääkaupunkivuoden tavoitteet ja odotukset

4.1 Designpääkaupunkivuoden strategiset päämäärät

Designpääkaupunkivuoden strategia muodostettiin keväällä 2009 jatkona World Design Capital -statuksen hakuprosessille. Strategian muodostamista varten haastateltiin yli 40 henkilöä ja strategisia päämääriä ja tavoitteita työstettiin eteenpäin 30 hengen voimin työpajatyöskentelyn avulla. Lopputuotoksena syntyi dokumentti designpääkaupunkivuoden strategisista päämääristä sekä designpääkaupunkivuosi-hankkeen ohjaus- ja hankehakumallista. Strategiadokumentti toimi lähtökohtana hankeorganisaatiolle sen aloittaessa designpääkaupunkivuoden suunnittelun.

Strategiassa määriteltiin kolme päämäärää, joita designpääkaupunkivuoden tulisi tavoitella:

- Avoin kaupunki – kaupunki kaupunkilaisille
- Globaali vastuu – uskallamme kohdata tulevaisuuden
- Uuden kasvun juuret – *Embedded Design* ja *Return on Design*

Strategiset päämäärät ja niille muotoillut päätavoitteet on esitetty Kuvassa 1.

Avoin kaupunki – Kaupunki kaupunkilaisille	Globaali vastuu – Uskallamme kohdata tulevaisuuden	Uuden kasvun juuret – <i>Embedded Design</i> ja <i>Return on Design</i>
WDC Helsinki 2012 käynnisti ison kulttuurimuutoksen Suomessa ja asetti ihmiset suunnittelun keskiöön. Se tuotti luontevia ja innostavia tapoja, joilla asukkaat osallistuvat ja vaikuttavat aktiivisesti elinympäristönsä kehittämiseen isoissa ja pienissä asioissa.	Etsimme ratkaisuja sellaisiin kaupunki-ympäristön haasteisiin, joilla on suuri vaikutus ihmisten elinympäristön laatuun ja onnellisuuteen. Helsingin seutu verkostoituu vastaavanlaisia haasteita kohtaavien yhteisöjen ja yhteiskuntien kanssa, jakaa saavutuksensa ja pääsee itse käyttämään muualla syntyviä ratkaisuja.	WDC Helsinki 2012 käynnisti uusia tapoja hyödyntää designia kasvun lähteenä. Yritysten kasvanut liikevaihto ja uudet työpaikat yhdessä muilla tavoilla mitatun hyvinvoinnin lisääntymisen kanssa nostivat <i>Embedded Designin</i> ja <i>Return on Designin</i> osaksi Suomi-kuvaa kansainvälisessä yhteisössä.
Tavoitteet	Tavoitteet	Tavoitteet
Tuotetaan luontevia ja innostavia tapoja, joilla asukkaat osallistuvat ja vaikuttavat aktiivisesti elinympäristönsä kehittämiseen. Toteutuksessa on lukuisia hankkeita, joissa ratkaisuja tuotetaan yhdessä asukkaiden kanssa.	Helsingin seutu verkostoituu vastaavanlaisia kaupunkiympäristön haasteita kohtaavien yhteisöjen ja yhteiskuntien kanssa.	<i>Embedded Design</i> ja <i>Return on Design</i> ovat tutkimuksen ansiosta kiteytyneet käsitteinä.
Vuosi käynnistää ison kulttuurimuutoksen Suomessa asettaen ihmiset suunnittelun keskiöön.	Ainakin kymmenen tavoitteiltaan kunnianhimoista yhteishanketta on käynnissä ja ensimmäisiä tuloksia on nähtävissä.	Designin uusi rooli panee tuuletamaan totuttuja ajatuskulttuureja.
Design kytketään opetukseen ja tutkimukseen. Lapsia, nuoria ja opiskelijoita innostetaan suunnittelemaan tulevaisuuden maailmaansa.		Käynnissä on suuri määrä designia hyödyntäviä yritysten tuote- ja palvelukehityshankkeita.
Kaupunkilaiset antavat designpääkaupunkivuodelle kiitettävän arvosanan.		Osoitetaan uusia keinoja julkisten palveluiden ja tuottavuuden kehittämiseen.
		Tuotetaan <i>Return on Design</i> -malli ja sen soveltamisen menetelmät, metriikka ja työkalut kansainvälisen designyhteisön käyttöön.
		<i>Embedded Design</i> ja <i>Return on Design</i> nousevat osaksi Suomi-kuvaa kansainvälisessä yhteisössä.

Kuva 1.

Designpääkaupunkivuoden strategiset painopisteet

Lähde: Designpääkaupunkivuoden strategia

Strategiassa määriteltyjen tavoitteiden mukaista liikehdintää pyrittiin vuoden aikana saamaan aikaiseksi kolmen osa-alueen keinoin (Kuva 2):

- Design-ymmärryksen ja -osaamisen vahvistamiseen liittyvät toimenpiteet
- Organisaatioiden toiminnan kehittämiseen liittyvät toimenpiteet
- Organisaatioiden tunnettuuden lisäämiseen ja brändin rakentamiseen liittyvät toimenpiteet

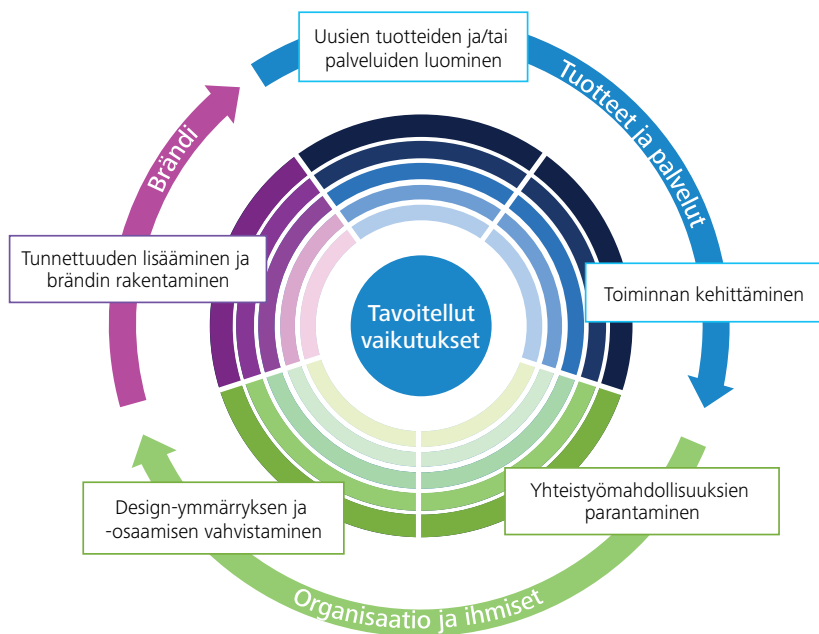
Merkittävin osa designpääkaupunkivuodelle asetetuista tavoitteista vaatisi toteutuakseen muutoksia yleisessä design-ymmärryksessä sekä yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioiden toimintatavoissa.

Esimerkiksi tavoitteet liittyen designia hyödyntävien tuote- ja palvelukehityshankkeiden käynnistymiseen,

julkisten palveluiden kehittämiseen sekä ratkaisuiden tuottamiseen yhdessä asukkaiden kanssa vaativat toteutuakseen muutoksia yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioiden toiminnassa.

Vastaavasti kulttuurimuutoksen käynnistäminen ja totuttujen ajatuskulkujen tuulettaminen designin uuden roolin avulla edellyttävät design-ymmärryksessä ja -osaamisessa tapahtuvia muutoksia.

Designpääkaupunkivuoden strategian painopisteet ovat olleet sekä julkisella että yksityisellä sektorilla design-ymmärryksen vahvistamisessa ja organisaatioiden toiminnan kehittämässä. Selvästi pienemmässä roolissa strategiassa on esitetty Suomen ja yksittäisten organisaatioiden tunnettuuteen ja brändiin liittyvät tavoitteet.

Kuva 2.

Designpääkaupunkivuoden tavoittelemat muutokset

Lähde: Designpääkaupunkivuoden strategia, Deloitte

4.2 Sidosryhmien tavoitteet ja odotukset designpääkaupunkivuodelle

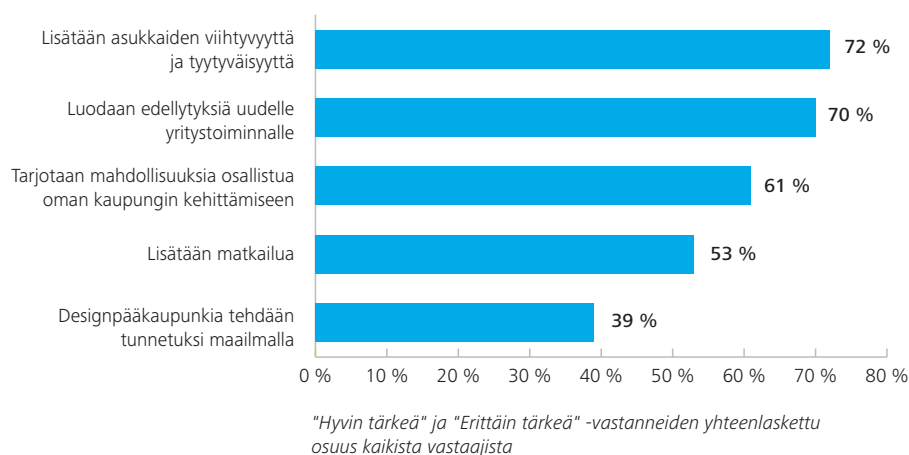
Designpääkaupunkivuoden lähimpinä sidosryhminä toimi viisi kaupunkiorganisaatiota, kaksi ministeriötä, 21 yritys yhteistyökumppania ja kaksi tutkimuslaitoskumppania. Koska designpääkaupunkivuoden strategia oli sisällöllisesti laaja, Deloitte kartoitti loppuvuodesta 2011 designpääkaupunkivuoden hankeorganisaation sekä eri sidosryhmien designpääkaupunkivuoteen kohdistamia odotuksia ja sidosryhmien tavoitteita omalle designpääkaupunkivuoden toiminnalle.

Strategiaan verrattuna sidosryhmien odotuksissa ja oman designpääkaupunkivuoden toimintojen tavoitteissa korostui Suomen kansainvälisen tunnettuuden ja matkailijamäärien kasvattaminen sekä oman organisaation tunnettuuden lisääminen ja brändin rakentaminen.

Virallisen designpääkaupunkivuoden ohjelman puitteissa toteutettujen hankkeiden tavoitteet ja odotukset

designpääkaupunkivuotta kohtaan painottuivat designymmärryksen vahvistamiseen sekä uusien kontaktien synnyttämiseen. Kaikkein vähiten designpääkaupunkivuoden hankkeiden tavoitteita kohdistui toiminnan kehittämiseen design-menetelmien avulla.

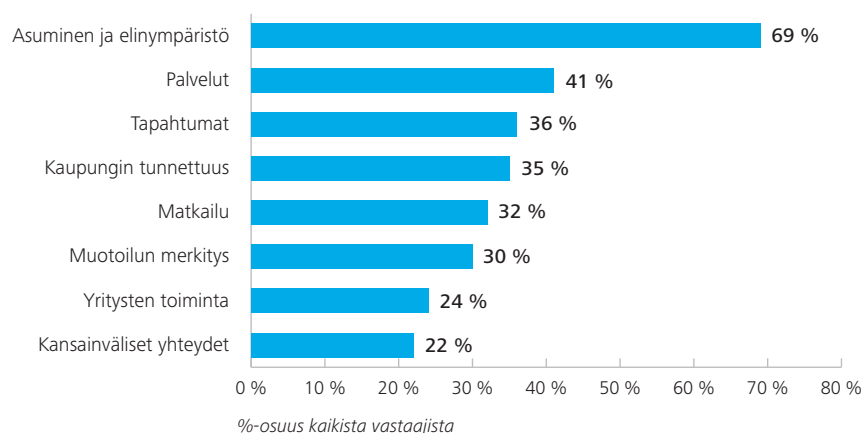
Kaupunkilaiset pitivät ennen designpääkaupunkivuoden alkua designpääkaupunkivuoden tärkeimpänä tavoitteena asukkaiden viihtyvyyden ja tyytyväisyyden lisäämistä sekä parempien edellytysten luomista uuden yritystoiminnan syntymiselle. Yli puolet kaupunkilaisista piti tärkeänä, että designpääkaupunkivuoden johdosta tarjotaan kaupunkilaisille mahdollisuuksia osallistua oman kaupungin kehittämiseen. (Kuva 3) Kolmasosa kaupunkilaisista odotti designpääkaupunkivuoden keskittyvän tapahtumien järjestämiseen, kaupungin tunnettuuden vahvistamiseen sekä matkailun lisäämiseen (Kuva 4).

Kuva 3.

Kaupunkilaisten mielestä tärkeimmät designpääkaupunkivuoden vaikutukset

Lähde: Innolink 2011

Kuva 4.

Teemat, joihin kaupunkilaisten mielestä designpääkaupunkivuoden tulisi keskittyä eniten

Lähde: Innolink 2011

4.3 Strategisten tavoitteiden ja odotusten vastaavuus

Kun sidosryhmien tavoitteita ja designpääkaupunkivuoden kohdistettuja odotuksia peilaa edellä kuvattuihin designpääkaupunkivuoden strategiaan tavoitteisiin, voidaan nähdä, etteivät sidosryhmien odotukset ja omalle designpääkaupunkivuoden toiminnalle asettamat tavoitteet vastaa kaikilta osin strategiassa linjattuja painopisteitä.

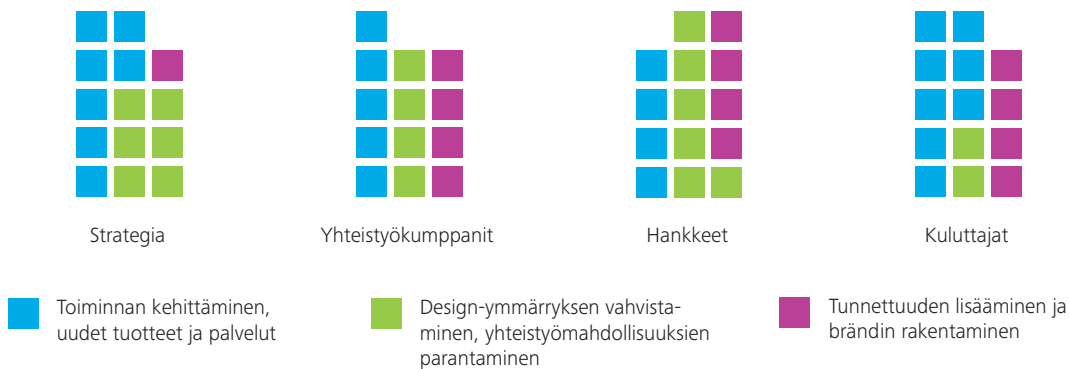
Siinä missä strategiassa painotetaan yleistä designymmärryksen lisääntymistä ja toiminnan kehittämistä design-menetelmien ja -osaamisen avulla, sidosryhmät odottivat designpääkaupunkivuodelta vahvempaa keskittymistä kansainvälisen Suomi-kuvan rakentamiseen ja matkailumarkkinointiin.

Epätasapaino näkyy myös designpääkaupunkivuoden strategisten painopisteiden ja sidosryhmien omalle designpääkaupunkivuoden toiminnalle asettamien tavoitteiden välillä: oman organisaation tunnettuuden lisäämiseen ja brändin rakentamiseen liittyvät tavoitteet korostuvat muiden painopistealueiden varjolla. Viralliseen designpääkaupunkivuoden ohjelmaan sisäl-

tyneiden hankkeiden osalta organisaatioiden toiminnan kehittämiseen liittyvät tavoitteet ovat heikommin mukana muihin strategiaan painopisteisiin verrattuna.

Kuvassa 5 on havainnollistettu designpääkaupunkivuoden strategian sekä sidosryhmien vuoteen kohdistamien odotusten ja omalle toiminnalleen asettamien tavoitteiden välistä eroa karkealla tasolla. Strategiaan verrattuna sidosryhmien odotuksissa ja tavoitteissa korostuvat tunnettuuden lisäämiseen ja brändin rakentamiseen liittyvät tavoitteet toiminnan kehittämistavoitteiden kustannuksella.

Ero strategian painotuksissa ja sidosryhmien oman designpääkaupunkivuoden toiminnalle asetetuissa tavoitteissa heijastuu jossain määrin myös designpääkaupunkivuoden vaikutuksiin. Erityisesti organisaatioiden toiminnan kehittyminen design-menetelmien ja -osaamisen avulla jää toivottua vähäisemmäksi. Designpääkaupunkivuoden vaikutuksia on kuvattu tarkemmin kappaleessa 7.

Kuva 5.

Strategiset painopisteet ja sidosryhmien odotukset designpääkaupunkivuodelle

Lähteet: Designpääkaupunkivuoden strategia, sidosryhmien haastattelut, designpääkaupunkivuoden virallisten hankkeiden raportointiaineisto, Innolink 2011

5 Designpääkaupunkivuoden toteutus

Osana vaikuttavuusarviointia nostetaan esiin vain muutamia arvioinnin kannalta relevantteja huomioita designpääkaupunkivuoden toteutuksesta. Designsäätiön hankeorganisaatio julkaisee vuodesta erillisen loppureportin, joka keskittyy kuvaamaan tarkemmalla tasolla vuoden toteutusta.

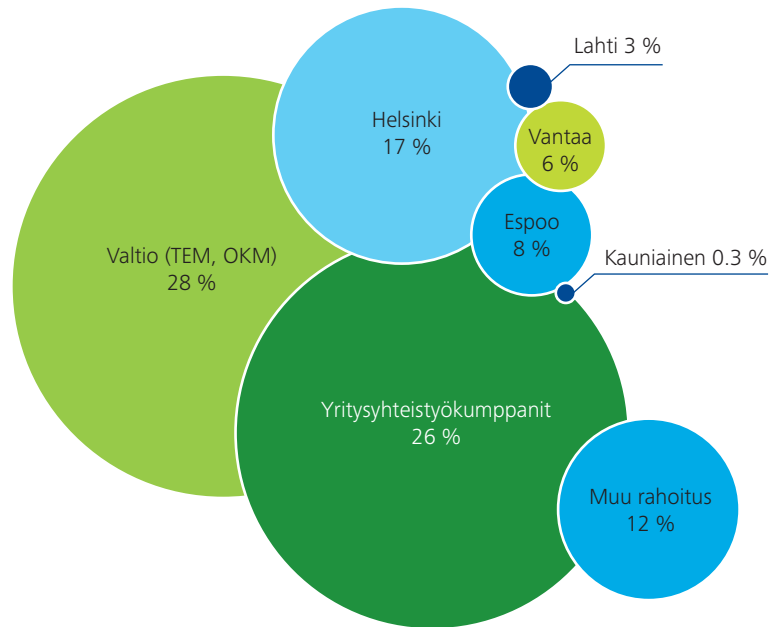
5.1 Designpääkaupunkivuoden virallinen ohjelma

Designpääkaupunkivuosi-hanke oli käynnissä vuosina 2010–2013 kestäen yhteensä noin 39 kuukautta. Itse teemavuosi toteutui vuoden 2012 aikana. Designpääkaupunkivuosi toteutettiin pääosin valtion, Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten sekä Lahden kaupungin, yritysyrityskumppaneiden ja muutamien säätiöiden rahoituksella sekä yksittäisillä hankekohtaisilla rahoitusosuuksilla (Kuva 6).

Suurin osa (39 %) rahoituksesta käytettiin designpääkaupunkivuoden ohjelmakokonaisuuden toteuttamiseen. Hankeavustusten kautta rahoitettiin avoimen hankehaun kautta valittuja hankkeita sekä muutamia hankeorganisaation itsensä tuottamia kokonaisuuksia. Viestinnän ja markkinoinnin kuluihin kohdistui 34 % kustannuksista kattaen muun muassa markkinoinnin materiaalin suunnittelu- ja tuotantokustannukset, mediamainonnan sekä kansainvälisen viestinnän ja PR-työn. Organisaation ja hallinnon kulut sekä muut kulut olivat noin 27 % kokonaiskustannuksista sisältäen henkilöstökulujen ja asiantuntijapalveluiden käytön lisäksi muun muassa hankkeen perustamiskustannukset, toimitilavuokrat sekä ICT-kustannukset. (Kuva 7)

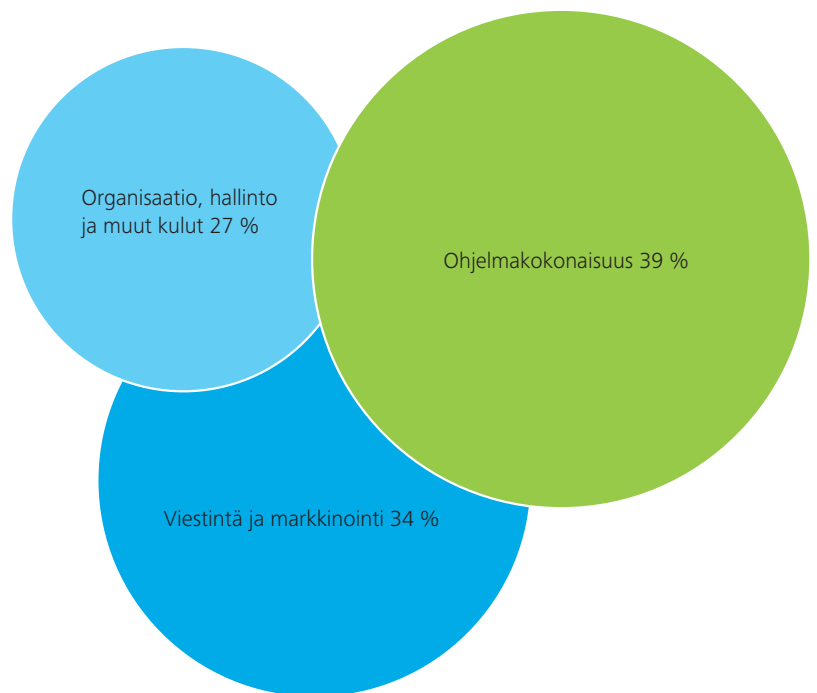
Designpääkaupunkivuoden käynnistymisen jälkeen noin 90 % kuluttajatutkimuksiin vastanneista tiesi vähintään Helsingin olevan vuonna 2012 maailman designpääkaupunki. Puolet vastaajista arvioi seuraavansa vähintään jonkin verran designpääkaupunkivuoden ympärillä käytävää keskustelua, naisten seuratussa keskustelua selvästi miehiä aktiivisemmin. Parhaimmillaan lähes kolmasosa vastaajista ilmoitti itse keskustelevana designpääkaupunkivuodesta kotona, työpaikalla tai kavereiden kanssa vähintään silloin tällöin.

Joka viides kuluttajatutkimuksen vastaajista kertoi osallistuneensa vähintään yhteen designpääkaupunkin tapahtumaan tai hankkeeseen. Helsingiläisistä vastaajista yhteen tai useampaan tapahtumaan tai hankkeeseen oli osallistunut peräti neljännes. Muissa kaupungeissa yhteen tai useampaan tapahtumaan tai hankkeeseen osallistuneiden osuus oli noin 15 % kaupunkilaisista. 7 % asukkaista osallistui useampaan kuin yhteen designpääkaupunkivuoden tapahtumaan tai hankkeeseen, joka metropolialueella vastaa noin 80 000 asukasta.

Kuva 6. Designpääkaupunkivuosi-hankkeen rahoitusosuudet

Lähde: Kansainvälinen designsäätiö

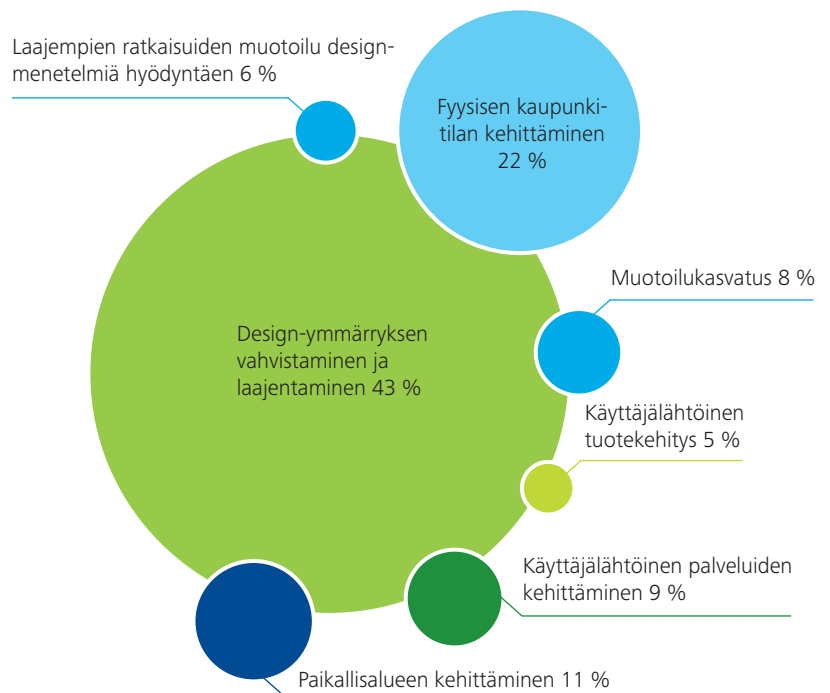
Kuva 7. Designpääkaupunkivuosi-hankkeen kustannusrakenne

Lähde: Kansainvälinen designsäätiö

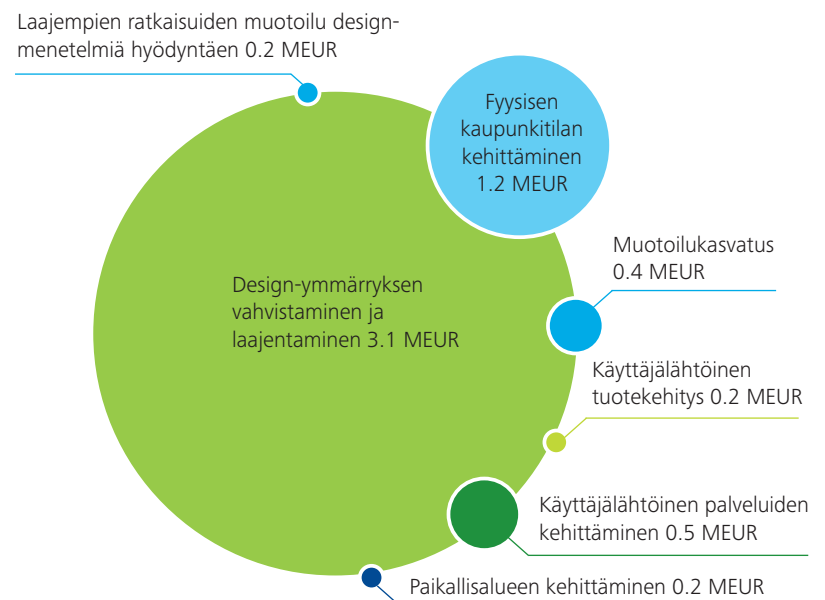
Virallisen designpääkaupunkivuoden ohjelman puitteissa toteutettiin yli 250 hanketta, joista merkittävin osa (43 %) keskittyi ihmisten design-ymmärryksen vahvistamiseen ja laajentamiseen. Valtaosa näistä hankkeista toteutui erilaisina näyttelyinä tai luentosarjoina. Käyttäjälähtöiseen palveluiden kehittämiseen, tuotekehitykseen tai laajempien ratkaisuiden muotoiluun designmenetelmiä hyödyntäen keskittyi hankkeista joka viides (20 %). Fyysisen kaupunkitilan kehittymistä tavoitteli, esimerkiksi uusia kaupunkitiloja suunnittelemalla ja rakentamalla, 22 % hankkeista ja paikallisalueen kehittämiseen esimerkiksi matkailijoiden kannalta kiinnostavammaksi alueeksi keskittyi 11 % hankkeista. Lisäksi muotoilukasvatushankkeita oli kokonaisuudesta 8 %. (Kuva 8)¹ Designpääkaupunkivuoden hankkeiden loppuraporttien arvioiden mukaan virallisen designpääkaupunkivuoden ohjelman hankkeita oli toteuttamassa arviolta noin 14 500 yksityishenkilöä.

Kansainvälinen designsäätiö rahoitti oman budjettinsa puitteissa eri teemoihin keskittyviä hankkeita siten, että suurin rahoitusosuus allokoitiin design-ymmärryksen vahvistamiseen ja laajentamiseen keskittyneille hankkeille (3,1 MEUR). Merkittävän osuuden kokosi myös fyysiseen kaupunkitilan kehittämiseen liittyvät hankkeet (1,2 MEUR), jonka rahoitusosuuteen sisältyy designpääkaupunkivuoden Paviljongin suunnittelu- ja rakennuskustannukset. (Kuva 9)²

Kuva 8.
Designpääkaupunkivuoden virallisten hankkeiden fokusalueet

Lähde: Designpääkaupunkivuoden virallisten hankkeiden raportointi- ja viestintäaineisto

Kuva 9.
Kansainvälisen designsäätiön myöntämän rahoituksen jakautuminen

Lähde: Kansainvälinen designsäätiö

¹ Joillakin hankkeilla on ollut kaksi tai kolme selkeää kärkitavoitetta, jolloin hanke on laskettu mukaan kaikkiin kategorioihin.

² Designsäätiön allokoima rahoitus kattaa vain osan designpääkaupunkivuonna toteutettujen hankkeiden ja tapahtumien rahoituksesta. Yksittäisissä tapauksissa designsäätiön kautta tullut rahoitus on ollut jo valmiiksi korvamerkitty tietyille hankkeelle rahoituksen antajan toimesta. Joillakin hankkeilla on ollut kaksi tai kolme selkeää kärkitavoitetta, jolloin hanke on laskettu mukaan kaikkiin kategorioihin.

Designpääkaupunkivuosi onnistui tukemaan erityisesti sellaisten hankkeiden syntymistä, jotka keskittyivät muotoilukasvatukseen, käyttäjälähtöiseen palveluiden kehittämiseen sekä laajempien ratkaisuiden muotoiluun design-menetelmiä hyödyntäen. 52 % hankkeista ei olisi toteutunut ilman designpääkaupunkivuotta tai olisi toteutunut eri tavalla. Esimerkiksi käyttäjälähtöiseen palveluiden kehittämiseen keskittyneiden hankkeiden osalta 68 % olisi jäänyt toteuttamatta tai toteutunut eri tavalla ilman designpääkaupunkivuotta. (Kuva 10)

Designpääkaupunkivuoden virallisen ohjelman puitteissa toteutetuista hankkeista 37 % arvioidaan olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen. Näistä pitkän aikavälin vaikutuksia todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen. 60 % ei olisi toteutunut ilman designpääkaupunkivuotta tai olisi toteutunut eri tavalla.

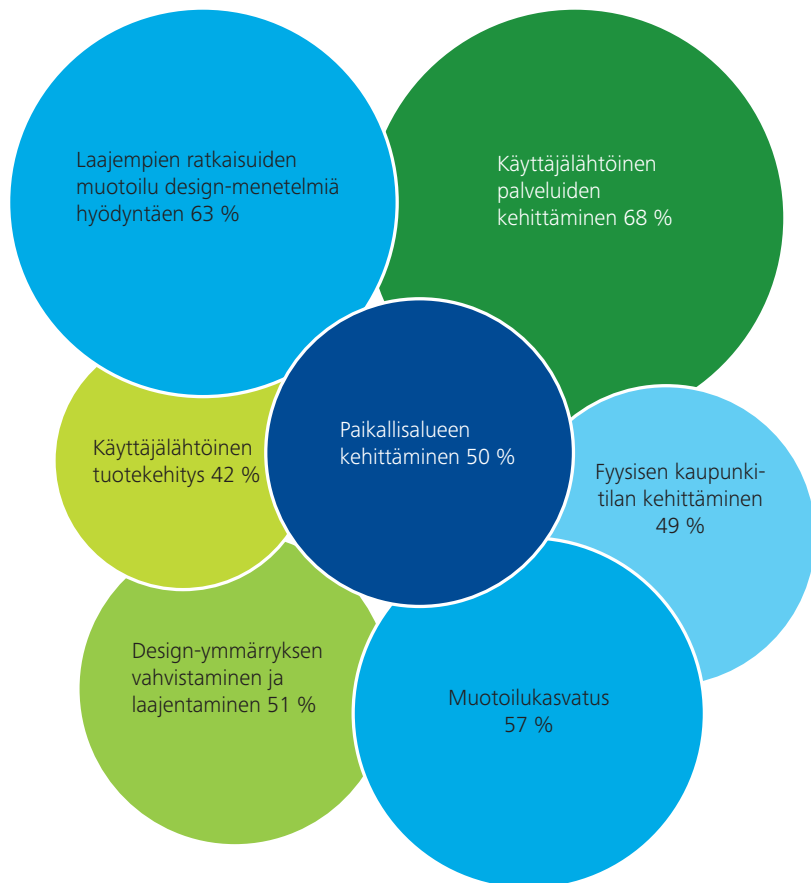
Esimerkiksi fyysisen kaupunkitilan kehittämiseen keskittyneistä hankkeista 54 % ja käyttäjälähtöiseen palveluiden kehittämiseen keskittyneistä hankkeista 88 % arvioidaan olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen (Kuva 11). Siinä missä fyysisen kaupunkitilan kehittämiseen liittyvien hankkeiden pitkän aikavälin vaikutukset realisoituvat tyypillisesti uusina fyysisinä kaupunkitilan elementteinä, käyttäjälähtöinen palveluiden kehittäminen tai laajempien ratkaisuiden muotoilu synnyttää uusia toimintatapoja organisaatioihin. Vaikutuksia arvioidaan tarkemmin kappaleessa 7.

5.2 Virallisen ohjelman ulkopuoliset aktiviteetit

Virallisen designpääkaupunkivuoden ohjelman lisäksi designpääkaupunkivuosi vaikutti sellaisten aktiviteettien syntyyn, joita ei vuoden aikana toteutettu osana virallista designpääkaupunkivuoden ohjelmaa. Näitä aktiviteetteja ovat esimerkiksi virallisen designpääkaupunkivuoden ohjelman ulkopuolelle jääneet avoimen hankehaun hankkeet sekä virallisesta designpääkaupunkivuodesta irrallisena syntyneet projektit.

Esimerkiksi avoimen hankehaun jälkeen virallisen designpääkaupunkivuoden ohjelmakokonaisuuden ulkopuolelle jääneistä hanke-ehdotuksista toteutettiin designpääkaupunkivuoden aikana kuitenkin useita, vaikka hankkeet eivät päässeet osaksi virallista ohjelmakokonaisuutta. Ohjelman ulkopuolelle jääneistä lähes tuhannesta hanke-ehdotuksen yhteyshenkilöstä tavoitettiin vaikuttavuusarvioinnin puitteissa noin 8 %. Joka toinen tavoitetuista henkilöistä kertoi hankkeen toteutuneen, vaikka se ei tullut valituksi osaksi virallista designpääkaupunkivuoden ohjelmaa. Pääasiallinen syy hankkeiden toteutumatta jäämiseen oli rahoituksen puute.

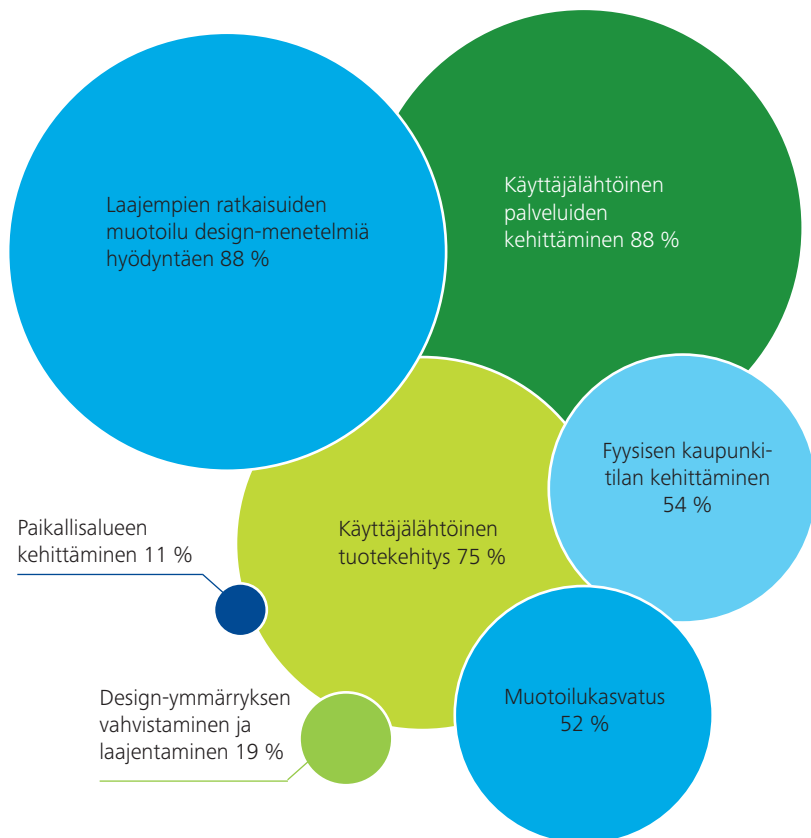
Designpääkaupunkivuoden vaikutuksia tullaan kappaleessa 7 käsittelemään vuoden virallisen ohjelmakokonaisuuden puitteissa.

Kuva 10.

Osuus hankkeista, joiden syntyyn tai toteutumiseen designpääkaupunkivuosi on vaikuttanut positiivisesti

Lähde: Designpääkaupunkivuoden virallisten hankkeiden raportointiaineisto

Kuva 11.

Osuus hankkeista, joilla arvioidaan olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen

Lähde: Deloitte

”Designpääkaupunkivuoden virallisen ohjelman puitteissa toteutetuista hankkeista 37 % arvioidaan olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen.”

6 Vaikuttavuusarvioinnin lähestymistapa ja rajaukset

Designpääkaupunkivuoden vaikutusten arvioinnin lähtökohtana on pidetty designpääkaupunkivuoden strategiaa. Kappaleessa 4 tarkemmin esitellyssä strategiassa designpääkaupunkivuodelle määriteltiin kolme strategista päämäärää ja niiden alaisia yksittäisiä tavoitteita, joiden toteutumista designpääkaupunkivuoden tulisi edistää.

Designpääkaupunkivuoden aikana syntyneitä vaikutuksia tarkastellaan liitteissä esitelyjen arviointinäkökulmien ja mittarien avulla, jotka on johdettu designpääkaupunkivuoden strategisista päämääristä ja päämäärien alaisista tavoitteista. Arvioinnin lähestymistapa on esitetty Kuvassa 12.

Päämäärä	Tavoitteet	Mittarit	Tutkimuskohteet	Vaikutukset
Avoin kaupunki – kaupunki kaupunkilaisille	Ratkaisuja tuotetaan yhdessä asukkaiden kanssa	Kaupunkilaisia osallistavien käytäntöjen vakiintuminen	Kaupunkilaiset	Kaupunkilaisten mielenkiinto oman kotikaupungin kehittämiseen on kasvanut
	Design kytetään opetukseen ja tutkimukseen	Opetus- ja koulutussuunnitelmiin tehdyt muutokset	Kaupunkiorganisaatiot	Design-ymmärrys on lisääntynyt kaupunkiorganisaatioissa
	...	...	Hankkeet	
Globaali vastuu – uskallamme kohdata tulevaisuuden	Helsingin seutu verkostoituu muiden yhteisöjen kanssa	Uudet kontaktit ja vanhojen verkostojen syveneminen	Design-palveluita tuottavat toimijat	Vuosi synnyttää pilottihankkeita, jotka vaikuttavat organisaatioiden toimintatapoihin pitkällä aikavälillä
	Kunnianhimoisia yhteishankkeita on käynnissä	Syntyneet yhteishankkeet ja niiden tavoitteet	Ministeriöt	On löydetty uusia työkaluja muotoilukasvatukseen
	...	...	Yhteistyökumppaniyhtykset	
Uuden kasvun juuret – <i>Embedded Design</i> ja <i>Return on Design</i>	Design panee tuulettamaan totuttuja ajatuskulkuja	Muutos kaupunkilaisten design-ymmärryksessä	Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	Designpalveluiden käyttö lisääntyy
	Designia hyödynnetään tuote- ja palvelukehityshankkeissa	Uudet tuote- ja palvelukehityshankkeet	...	Mielikuva Suomesta design-maana vahvistuu
	...	...		...

Kuva 12.
Vaikuttavuusarvioinnissa käytetty lähestymistapa
 Lähde: Designpääkaupunkivuoden strategia, Deloitte

Yhteistyössä designpääkaupunkivuoden valtuuskunnan työryhmän kanssa vaikuttavuusarvioinnille määriteltiin painopistealueiksi erityisesti seuraavien tavoitteiden toteutumisen analysointi:

- Design-ymmärryksen lisääntyminen ja laajentuminen
- Käyttäjälähtöisen suunnittelun lisääntyminen
- Palvelumuotoilun lisääntyminen
- Verkostojen ja uusien yhteistyömuotojen syntyminen

Lisäksi arvioinnin tavoitteena on kuvata lyhyesti miten designpääkaupunkivuosi menestyi perinteisin teemavuoden mittarein.

Arvioinnissa on analysoitu ainoastaan viralliseen designpääkaupunkivuoden ohjelmaan lukeutuvien tapahtumien ja hankkeiden vaikutuksia. Virallisen designpääkaupunkivuoden ohjelman ulkopuolisten tapahtumien ja projektien vaikutuksia ei arvioinnissa ole siten huomioitu.

Vaikuttavuusarvioinnissa on lisäksi tarkasteltu vain designpääkaupunkivuoden strategisten tavoitteiden toteutumista, huomioiden designpääkaupunkivuoden valtuuskunnan kanssa määritellyt edellä mainitut painopistealueet. On mahdollista, että yksittäisten toimijoiden tai hankkeiden kohdalla on syntynyt myös muita kuin strategian tavoitteiden mukaisia vaikutuksia mutta niitä ei tässä arviointidokumentissa ole käsitelty.

Strategiassa esitettyjen kvantitatiivisten tavoitteiden (mm. designpääkaupunkivuoden vaikutukset designia hyödyntävien yritysten osuuteen ja osuuden mahdollisen kasvun vaikutukset designpalveluita tuottavien yritysten liikevaihtoon ja työpaikkoihin) toteutumista on perusteltua arvioida keskipitkällä aikavälillä, kun designpääkaupunkivuoden vaikutusten arvioimiseksi on saatavilla riittävästi tietoa. Strategiassa esitettyjen kvantitatiivisten tavoitteiden toteutumista ei siten tarkastella tämän vaikuttavuusarvioinnin yhteydessä.

Koska vaikuttavuusarviointi keskittyy kvalitatiiviseen analyysiin ja se on toteutettu välittömästi designpääkaupunkivuoden jälkeen, vaikutusten suuruuden ja pysyvyyden todentaminen on monilta osin vaikeaa. Tämä on syytä huomioida kappaleen 7 analyysiä ja kappaleessa 8 esitettyjä johtopäätöksiä luettaessa. Dokumentissa esitetyt tulokset ovat alustavia ja niitä tultaneen täsmentämään tulevana vuosina lisätutkimuksin.

7 Vaikutusten arviointi

Designpääkaupunkivuoden aikaansaamia vaikutuksia arvioidaan tavoite kerrallaan jokaisen strategisen päämäärän osalta erikseen. Yhteenveto ja johtopäätökset vaikutusten arvioinnista esitetään kappaleessa 8.

7.1 Avoin kaupunki – Kaupunki kaupunkilaisille

Tavoite: Designpääkaupunkivuosi tuottaa luontevia ja innostavia tapoja, joilla asukkaat osallistuvat ja vaikuttavat aktiivisesti elinympäristönsä kehittämiseen. Toteutuksessa on lukuisia hankkeita, joissa ratkaisuja tuotetaan yhdessä asukkaiden kanssa.

Designpääkaupunkivuoden viralliset hankkeet, jotka pyrkivät osallistamaan asukkaita oman elinympäristönsä kehittämiseen, yrittivät tyypillisesti aktivoida asukkaita erilaisten työpajojen ja keskustelutilaisuuksien avulla. Moni hankkeista kertoo loppuraportissaan toivoneensa omien kohderyhmiensä osalta vielä aktiivisempaa osallistumista.

Kaupunkilaisten innokkuutta osallistua designpääkaupunkivuoden omaa elinympäristöä kehittäviin hankkeisiin on saattanut heikentää designpääkaupunkivuoden profiloituminen kaupunkilaisten silmissä hankkeeksi, joka koskee vain pientä osaa kaupunkilaisista.

Hankkeiden näkökulmasta hieman odotettua heikomasta osallistumisaktiivisuudesta huolimatta joka viides kaupunkilaisista kokee designpääkaupunkivuoden lisänneen mielenkiintoa oman kotikaupungin kehittämiseen. Puolet korkea-asteen opiskelijoiden ja henkilökunnan kyselyyn vastanneista koki, että designpääkaupunki on auttanut kaupungeja luomaan kokonaan uusia asukkaita osallistavia toimintatapoja.

Designpääkaupunkivuoden hankkeiden kautta saatu kokemus oman elinympäristön kehittämiseen osallistumisesta saattaa nostaa yksittäisen ihmisen kohdalla todennäköisyyttä aktivoitua vaikuttamaan vastaisuudessaakin. Osallistumiskynnys on saattanut madaltua tai asukas saattaa olla halukas etsimään osallistumismahdollisuuksiin liittyvää tietoa aktiivisemmin.

Vaikuttavuudeltaan merkittävimmät hankkeet on toteutettu tyypillisesti kaupungin aloitteesta tai yhteistyössä kaupungin kanssa. Kaksi viidestä kaupunkien henkilökunnassa kokee, että designpääkaupunkivuosi on auttanut kaupungeja luomaan uusia kaupunkilaisia osallistavia toimintatapoja. Tällaisista uusista osallistavista toimintatavoista kaupunkiorganisaatioiden työntekijöiden antamat esimerkit koskevat lähes yksinomaan juuri asukkaiden osallistamista oman elinympäristön ja erityisesti kaupunkitilan kehittämiseen.

Vaikuttavuuden kannalta onnistuneisiin hankkeisiin lukeutuu esimerkiksi Sitran Design Exchange -ohjelma sekä Espoon kaupungin Muotoile!maa, joissa on pyritty luomaan ja vakiinnuttamaan käytäntöjä kaupunkilaisten osallistamiseksi. Vaikka monissa designpääkaupunkivuoden hankkeissa on saatu kokemusta kaupunkilaisten

Positiiviset vaikutukset

Viidesosa kaupunkilaisista kokee designpääkaupunkivuoden lisänneen omaa mielenkiintoa kotikaupungin kehittämiseen.

Vaikuttavuudeltaan merkittävimmät hankkeet on tehty kaupungin aloitteesta tai yhteistyössä kaupungin kanssa.

Kaksi viidestä kaupunkien henkilökunnasta kokee, että designpääkaupunkivuosi on auttanut kaupungeja luomaan uusia kaupunkilaisia osallistavia toimintatapoja.

Vaikuttavuutta heikentävät

Designpääkaupunkivuosi profiloitui hankkeeksi, joka koskee vain pientä osaa kaupunkilaisista.

Hankkeissa luotujen ideoiden ja kehitysehdotusten toteutus jää paikoitellen epäselväksi. Liian moni hankkeista jää suunnittelun tasolle.

osallistamiseen liittyvistä toimintatavoista ja erityispiirteistä, designpääkaupunkivuoden strategian mukaisen vaikuttavuuden kannalta merkittäviä hankkeita on vähemmän.

Hankkeiden vaikuttavuutta heikentää epävarmuus hankkeissa tuotettujen ideoiden ja kehitysehdotusten toteuttamisesta. Suurimmassa osassa hankkeita asukkaiden kanssa syntyneiden ratkaisujen toimeenpano on vähintään epäselvää, joissain tapauksissa jopa epätodennäköistä. Hankkeet ovat onnistuneet osallistamaan asukkaita suunnitteluun mutta eivät ole päässeet suunnitteluvaiheesta eteenpäin. Vaikuttavuuden vahvistamiseksi hankkeissa olisi tullut jo alkuvaiheessa kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten asukkaiden osallistumisen avulla syntyneitä ratkaisuja voidaan viedä eteenpäin.

Sitran *Design Exchange Program*: Lahden kaupungin Lahden keskusta-alueen radanvarren ideakilpailu

Synty: Vuonna 2009 Sitrassa syntyi ajatus designereiden väliaikaisesta sijoittamisesta julkisen sektorin organisaatioihin. Designpääkaupunkivuoden valmistelun ensimmäiset askeleet osuivat juuri samaan ajankohtaan edesauttamaan idean konkretisoitumista. Lahden kaupunki oli vastaavasti suunnitellut Lahden keskusta-alueen radanvarren ideakilpailun toteuttamista osana designpääkaupunkivuotta ja kiinnostui toteuttamaan ideakilpailun *Design Exchange* -ohjelman puitteissa.

Tavoite: Sitran käynnistämän *Design Exchange* -ohjelman tavoitteena oli syventää designin ja julkishallinnon suhdetta tuomalla designosaamista julkiselle sektorille. Tavoitteena oli tukea ja kehittää julkisen sektorin uudistamista ja suunnitteluvalmiuksia sekä tuoda julkiselle sektorille käyttäjälähtöisiä suunnittelun työkaluja. Lahden keskusta-alueen radanvarren ideakilpailun osana järjestetyssä kaupunkilaisia osallistavassa suunnittelussa oli vastaavasti tarkoituksena pilotoida kaupungille uusia toimintatapoja asukkaiden osallistamiseksi oman lähiympäristön kehittämiseen.

Toteutus: Lahden keskusta-alueen radanvarren ideakilpailussa hyödynnettiin mahdollisimman kokonaisvaltaisesti asukkaita osallistavia menetelmiä. Kevään ja kesän 2012 aikana eri asukasryhmiltä kerättiin mielipiteitä alueen kehittymisestä sekä verkkosivujen että useiden työpajojen ja tapahtumien kautta. Asukkaiden ideat ja toiveet koottiin raportiksi, jota toivottiin hyödynnettävän radanvarren kilpailualueen suunnittelussa. Lähes kaikkien kilpailuun osallistuneiden ryhmien havaittiin hyödynnettävän raportin ideoita ja toiveita osana suunnittelua. Asukkaille annettiin käyttöön sama kilpailumateriaali kuin palkintolautakunnalla oli käytössään arviointia varten. Asukkaat saivat äänestää omaa suosikkiehdotustaan ja kommentoida kilpailutöitä. Asukkaat jättivät verkkosivujen ja fyysisten kuponkien kautta noin 1 200 ääntä.

Lopputulokset: Lahden kaupunki kokee, ettei olisi osannut hyödyntää vastaavanlaista design-osaamista ilman *Design Exchange* -ohjelmaa. Hankkeessa aktiivisesti mukana olleiden ajattelutavan koetaan muuttuneen: ymmärrys osallistavista menetelmistä on vahvistunut, osallistaminen tullut merkittävämmäksi asiaksi osana valmisteluprosesseja ja organisaation tärkeimmäksi pyrkimykseksi noussut asiakas ja asiakkaiden toiveiden täyttäminen. Kaupungissa mietitään parhaillaan millä tavalla ja minkälaisissa hankkeissa keskusta-alueen radanvarren ideakilpailussa hyödynnettyjä osallistavan suunnittelun menetelmiä pystyttäisiin hyödyntämään myös tulevaisuudessa. Menetelmiä on ehditty testaamaan jo muun muassa osana kaupungin strategiaprozessia. Asukkaat ovat ymmärtäneet, että suunnitteluun on mahdollista osallistua ja tulevaisuudessa ehkä osaavat vahvemmin myös vaatia osallisuutta. Kaupunkilaiset ovat aktivoituneet ja tarjoutuneet joissain tapauksissa myös olemaan itse järjestävänä tahona osallistavissa tapaamisissa. Varsinaisen design-osaajia organisaatioihin sijoittaneen *Design Exchange* -ohjelman jatkototeutus on vielä auki.

Lähteet: Hankkeen raportointi- ja viestintäaineisto, haastattelut

Lisätiedot: Hankkeessa Sitra auttoi kahta ministeriötä ja kahta kunnallistason virastoa rekrytoimaan organisaatioonsa design-ammattilaisen, joka työskentelee vastaanottajaorganisaatioissa vuoden ajan organisaation omana työntekijänä. Kokeiluun lähtivät mukaan Työ- ja elinkeinoministeriö, Ympäristöministeriö, Lahden kaupunkisuunnitteluvirasto ja Helsingin sosiaalivirasto. <http://insidejob.fi>

Espoon kaupungin Muotoile!maa

Synty: Hankkeen ydinajatus sovellettiin ensimmäistä kertaa keväällä 2011 opinnäytetyössä, jossa tavoitteena oli suunnitella ja testata uutta toimintamallia, jonka avulla lasten suunnittelema elinympäristön ratkaisut voidaan toteuttaa. Tavoitteena oli käyttäjälähtöisen suunnittelun ja vuorovaikutuksen avulla torjua rakennettuun ympäristöön kohdistuvaa ilkeälaatua.

Tavoite: Suunniteltua toimintatapaa haluttiin designpääkaupunkivuoden aikana testata laajemmin, jotta voitiin arvioida paremmin sen toimivuutta.

Toteutus: Hankkeessa toteutettiin Iivisniemen ja Nöykkiönlaakson koulujen pihojen perusparannukset. Iivisniemen koulun 350 oppilaasta lähes jokainen osallistui projektiin: suunnitteluun keskittyneisiin muotoilutyöpajoihin ja itse pihan rakentamisessa avustamiseen. Myös opettajat olivat tiiviisti mukana projektin suunnittelussa ja toteutuksessa. Nöykkiönlaakson koulun pihan tutkimusvaiheessa ei erityiselle perusparannukselle löydetty tarvetta. Muutostarve löytyi kuitenkin

yhdestä koulun seinästä, jolle kaivattiin suojausta. Oppilaiden kanssa suunniteltiin ja tehtiin seinää suojaava mosaiikkityö.

Lopputulokset: Koulujen oppilaat ja opettajat sekä hankkeiden tilaaja- ja maksajatahot ovat olleet lopputuloksiin todella tyytyväisiä. Testattu toimintatapa on osoittautunut toimivaksi ja luonut hankkeen piirissä työskennelleille uusia näkökulmia koulu- ja päiväkotiympäristöjen suunnitteluun. Hankkeeseen osallistuneet koululaiset ovat päässeet havainnoimaan elinympäristöään laajemmin ja osallistumaan sen kehittämiseen. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön kohdistuvan ilkeälaatan vähenemiseen tullaan näkemään lähitulevaisuudessa. Periaatepäätös toimintatavan vakiinnuttamisesta vuosittaiseksi käytännöksi on tehty.

Lähteet: Hankkeen raportointi- ja viestintäaineisto, haastattelut

Tavoite: Designpääkaupunkivuosi käynnistää ison kulttuurimuutoksen Suomessa ja asettaa ihmiset suunnittelun keskiöön.

Puolet designpääkaupunkivuoden virallisista hankkeista kattaneessa kyselyssä 80 % vastanneista hankkeista kertoi kehittäneensä tai muutoin edistäneensä käyttäjälähtöisyyttä tai käyttäjäkokemusta osana hankettaan. Designpääkaupunkivuoden hankekokonaisuudesta 9 % tunnistettiin keskittyneen erityisesti käyttäjälähtöiseen palveluiden tai tuotteiden suunnitteluun. Toteutuneille hankkeille oli tyypillisesti laadittu tarkka toteutussuunnitelma ja määritelty selkeät kohderyhmät.

Kaupunkiorganisaatioissa koetaan, että designpääkaupunkivuosi on katalysoinut design-ajattelua eteenpäin. Kaksi viidestä kaupungin henkilökunnassa kokee, että designpääkaupunkivuosi on luonut uusia toimintatapoja kaupungin tarjoamien palveluiden tuottamiseen, ja että designpääkaupunkivuosi on parantanut omaa ymmärrystä designista sekä käyttäjälähtöisestä palveluiden suunnittelusta.

Neljäsosa kaupunkien kyselyyn vastanneista työntekijöistä on osallistunut designpääkaupunkivuoden aikana muotoiluun tai muotoilun menetelmien hyödyntämiseen liittyviin koulutuksiin. Kaikissa kaupungeissa on järjestetty henkilöstölle lyhyitä koulutustilaisuuksia tai luentosarjoja osana designpääkaupunkivuoden toteutusta.

Laajimmin ihmisiä designpääkaupunkivuoden aikana koskettaneet hankkeet olivat Helsingin yliopiston kirjaston palvelumuotoiluhanke *Älyllistä designia*, Espoon kaupungin *Voi hyvin – arjen hyvinvointia ja onnellisuutta kaikille* -hanke, Vantaan kaupungin alueellisen osallisuusmallin palvelumuotoiluhanke *HakuVerkko* sekä Helsingin kaupungin opastajärjestelmän suunnitteluhanke *Opastepilotti*. Huomionarvoista on, että näitä hankkeita ei olisi toteutettu lainkaan tai ne olisi toteutettu eri tavalla ilman designpääkaupunkivuotta.

Käyttäjälähtöisyyteen vahvasti keskittyneistä hankkeista 68 % arvioidaan olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen.

Näihin hankkeisiin lukeutuvat esimerkiksi

- HOK-Elannon Alepa-ketjun työntekijöiden työasujen käyttäjälähtöinen suunnitteluhanke, jossa luotiin viisi erilaista loppukäyttäjän työstä aiheutuvat erityisvaatimukset huomioivaa asukokonaisuutta, joita käyttäjät voivat yhdistellä omien mieltymysten ja tarpeiden mukaan. Designpääkaupunkivuonna testattu asukokonaisuus päätettiin ottaa uudeksi työvaatteeksi koko Alepa-myyväläketjuun vuodesta 2013 alkaen.
- Työ- ja elinkeinoministeriön Työ- ja elinkeinotoimistojen uudistushanke, jossa designpääkaupunkivuoden vaikutuksesta organisaatiolähtöinen uudistus muuttui asiakas- ja palvelulähtöiseksi uudistukseksi.
- Oulunkylän kuntoutussairaalan geriatrisen kuntoutuksen palveludesignihanke, jonka myötä käynnistettiin kokonaisvaltainen visuaalisen ilmeen, toimintaympäristön ja palveluiden kehittäminen.

Positiiviset vaikutukset

Designpääkaupunkivuosi vahvisti design-ymmärrystä kaupunkiorganisaatioissa.

Designpääkaupunkivuoden hankkeiden ydintoimijoiden design-ymmärrys on todennäköisesti lisääntynyt ja laajentunut.

Designpääkaupunkivuosi synnytti käyttäjälähtöisyyteen keskittyviä hankkeita, joiden välittömät vaikutukset ovat merkittäviä. Pitkän aikavälin vaikutavuus riippuu toimijoiden kyvystä monistaa tuloksia tai hyödyntää niitä muilta osin tavoitteellisesti.

Vaikuttavuutta heikentävät

Pitkän aikavälin vaikutusten syntyminen olisi todennäköisempää, jos designpääkaupunkivuosi olisi onnistunut sitouttamaan sidosryhmiä vahvemmin hankkeeseen ja luomaan hankkeen ympärille tiiviimmän verkoston.

- Aalto-yliopiston *365 Wellbeing* -hanke, joka keskittyi 12 alaprojektin voimin ratkaisemaan miten palveluita, konsepteja, visuaalisia ilmeitä ja prosesseja suunnittelemalla voidaan parantaa ihmisten elämänlaatua.
- Suomen kulttuurirahaston *Muotoillut ratkaisut* -kokonaisuuden alaisuudessa toteutetut *Poliisiauto työympäristönä* ja *Kouluruokailu rokkaamaan* -hankkeet, joissa etsittiin design-osaamisen avulla ratkaisuja havaittuihin ongelmiin.
- Helsingin yliopiston kirjaston *Älyllistä designia* -palvelumuotoiluhanke, jossa kehitettiin kirjastolle yhtenäinen, käyttäjäkeskeinen ja muuntojoustava palvelukonsepti.

Näistä esimerkkihankkeista yksikään ei olisi toteutunut tai olisi toteutunut eri tavalla ilman designpääkaupunkivuotta. Vaikuttavuusarvioinnin puitteissa tehtyjen haastattelujen perusteella hankkeisiin osallistuneet ovat kokeneet muotoilun menetelmiin tutustumisen ja niiden hyödyntämisen erittäin hyödylliseksi.

Oulunkylän kuntoutussairaalan Geriatrisen kuntoutuksen palveludesign

Synty: Veteraanien kuntoutukseen erikoistuneessa Oulunkylän kuntoutussairaalaan kiinnostuttiin designpääkaupunkivuoden info-tilaisuudessa siitä, miten designin menetelmin olisi mahdollista kehittää kuntoutussairaalan toimintaa.

Tavoite: Osallistaa kuntoutujia kuntoutussairaalan toimintaympäristön ja kuntoutussairaalan tarjoamien palveluiden kehittämiseen. Kehittää saumattomia, ikäihmisiä palvelevia toimintamalleja ennaltaehkäisevälle geriatriselle kuntoutukselle sekä kotiuttavalle kuntoutukselle ja luoda uusien toimintamallien myötä lisää toimintakykyisiä vuosia ikäihmisten elämään.

Toteutus: Kuntoutussairaala lähti liikkeelle visuaalisen ilmeen ja toimintaympäristön uudistamisesta asiakkaiden kuntoutusta tukeviksi. Kuntoutussairaalan tilat ja värimaailma suunniteltiin ja uusittiin käyttäjälähtöisesti kuntoutujia osallistamalla. Hankkeen toisessa vaiheessa edettiin geriatrisen kuntoutuksen palvelumuotoiluun: kuntoutussairaala kartoitti iäkkäiden lonkkamurtumapotilaiden palveluketjua ja asiakkaita haastateltiin palvelutuotteiden kehittämiseksi. O sa kuntoutussairaalan henkilökunnasta osallistui palvelumuotoilukoulutukseen.

Lopputulokset: Visuaalisen ilmeen uudistamisella uskotaan olevan voimaannuttava vaikutus sekä kuntoutujiin että kuntoutussairaalan henkilökuntaan. Sairaalaan palveluihin lisättiin kuntoutujan tasapainoa ja lihasvoimaa testaava laboratorion palvelu, jonka toimintakykymittauksista saatavat mittaustulokset ovat kuntoutussairaalan fysioterapeuttien käytännön kokemuksen perusteella motivoineet asiakkaita harjoitteluun. Asiakaspalaute muutoksista on ollut erittäin myönteistä. Organisaatorajat ylittävää toiminnan kehittämistä ja hoitoketjujen parantamista palvelumuotoilun keinoin jatketaan edelleen designpääkaupunkivuoden jälkeen. Kuntoutussairaalan selvitys turvallisen kotiutumisprosessin kehittämisestä on johtanut koko palveluketjun kehittämisen aloittamiseen yhdessä Helsingin kaupungin kotihoidon kanssa. Kuntoutussairaalan seuraavasta asiakastytyväisyyskyselystä tullaan näkemään asiakkaiden mielipiteen muutos ympäristön viihtyisyyteen ja palvelukokemukseen.

Lähteet: Hankkeen raportointi- ja viestintäaineisto, haastattelut

Lisätiedot: <http://www.okks.fi>

Helsingin yliopiston kirjaston Älyllistä designia -palvelumuotoiluhanke

Synty: Hanke käynnistyi vuoden 2010 lopussa käyttäjä- tutkimuksella ja olisi toteutunut ilman designpääkaupunkivuotta huomattavasti pienimuotoisempana.

Tavoite: Tavoitteena oli uudistaa ja yhtenäistää Helsingin yliopiston kirjaston palveluja, asiakaspalvelua, palvelukulttuuria, brändiä ja kirjaston visuaalista ilmettä. Tavoitteena oli luoda yhtenäistetty, skaalautuva ja muuntojoustava palvelukonsepti, joka voidaan jalkauttaa helposti kirjaston eri toimipisteisiin. Kirjaston palvelukulttuuria haluttiin uudistaa ja juurruttaa käyttäjiä osallistava toimintatapa osaksi kirjaston arkea palvelumuotoilun keinoin.

Toteutus: Hanke koski yli 100 000 käyttäjälle suunnattuja kirjaston paikallis- ja verkkopalveluja. Käyttäjätutkimuksen jälkeen koko kirjaston henkilökunnalle tarjottiin palvelumuotoilua käsittelevä yleisluento ja yli neljäkymmentä kirjaston palvelukehittäjää osallistui lisäksi palvelumuotoilun koulutukseen. Kirjaston palvelustrategia määriteltiin uudelleen. Palveluiden kehittämistä ideoitettiin opiskelijoiden ja henkilökunnan

työpajojen, kaikille avoimen verkkopohjaisen IDIS-kehittäjäyhteisön ja työryhmän työskentelyn avulla. Yli 200 tuotetusta palvelujen kehittämisideasta osa valittiin konseptoitavaksi ja testattavaksi.

Lopputulokset: Alustavissa asiakastytyväisyyskyselyissä kirjasto on saanut kokonaisuutena positiivista palautetta asiakaspalvelusta, tarjotuista palveluista ja palveluympäristöstä. Luotiin 15 uutta palvelua tai palveluparannusta sekä kymmeniä vielä toteutumattomia palveluideoita. Hanke on edistänyt käyttäjälähtöisen palvelukulttuurin syntymistä ja tuonut uusia näkökulmia ja menetelmiä palveluiden kehittämiseen. Hankkeen tulokset otetaan käyttöön Helsingin yliopiston pääkirjaston lisäksi kaikissa muissakin kampuskirjastoissa neljällä kampuksella vuoden 2013 aikana. Hankkeen tulosten ja osaamisen hyödyntäminen ja käyttäjälähtöinen palvelujen kehittäminen jatkuvat osana kirjaston perustoimintaa.

Lähteet: Hankkeen raportointi- ja viestintäaineisto, haastattelut

Suomen Kulttuurirahaston *Muotoillut ratkaisut*

Synty: Muotoillut ratkaisut -hankkeen tavoitteena oli antaa julkishallinnon organisaatioille ja kolmannen sektorin toimijoille käyttöön muotoiluosaamista vastaanottajaorganisaation haasteita ratkaisemaan. Ohjelman hakuaika päättyi kesällä 2012. Hankkeeseen tulivat valituiksi muun muassa Poliisiauto työympäristönä ja Kouluruokailu rokkaamaan -hankkeet.

Lisätiedot: <http://muotoillutratkaisut.fi>

Poliisihallituksen *Poliisiauto työympäristönä*

Tavoite: Hankkeen tavoitteena oli uudistaa majjallisen poliisiauton sisätilat. Autossa sijaitsevien työvälineiden sijoittelua ja käyttöä ei koettu optimaaliseksi ja työergonomiaa haluttiin parantaa.

Toteutus: Poliisiauton käyttäjille järjestettiin työpajoja, joiden avulla kerättiin tietoa nykyisten sisätilojen vahvuuksista ja heikkouksista. Lisäksi havainnointiin poliisiauton käyttäjien työtä työpäivien aikana ja haasteltiin poliisiauton käyttäjiä – sekä poliiseja että poliisin asiakkaita. Työympäristö asetti erityishaasteita: koska samalla poliisiautolla on lukuisia eri käyttäjiä, valittavat ratkaisut eivät voi olla kovinkaan yksilöllisiä vaan niiden täytyy tyydyttää monen eri käyttäjän tarpeet.

Lopputulokset: Tiedonkeruun ja havainnoinnin perusteella suunniteltiin sisätilojen prototyyppi, jossa pyrittiin ottamaan paremmin huomioon käyttäjien tarpeita. Pieni tila pyrittiin saamaan mahdollisimman tehokkaasti ja joustavasti käyttöön, pintojen puhdistettavuuteen kiinnitettiin huomiota ja valaistus- ja säilytysratkaisuja mietittiin uudelleen. Prototyyppiä on tarkoitus testata kentällä vuoden 2013 aikana ja kerätä lisähavaintoja sen toimivuudesta. Tarvittaessa saadun käyttäjäpalautteen pohjalta ratkaisuja mietitään uudelleen suunnittelijoiden kanssa. Ratkaisut on tavoitteena saada käyttöön uusissa poliisiautoissa vuodesta 2015 alkaen.

Lähteet: Hankkeen raportointi- ja viestintäaineisto, haastattelut

Vantaan kaupungin *Kouluruokailu rokkaamaan*

Tavoite: Muokata oppilaiden näkökulmasta kokonaisvaltaista kouluruokailun kokemusta ja luoda kouluruokailusta oppilaille miellyttävämpi hetki. Saada oppilaat syömään terveellisemmin ja vähentää biojätteen määrää. Pilottihankkeen tavoitteena on kehittää ohjeisto, jonka avulla hankkeesta saatuja oppeja voidaan soveltaa muissakin kouluissa. Pilottihanke toteutettiin Martinlaakson koululla.

Toteutus: Martinlaakson koululla pidettiin muotoiluviikko, jonka aikana oppilaille järjestettiin ideointityöpajoja ja oppitunteja kouluruokailun vahvuuksien ja heikkouksien tunnistamiseksi. Lisäksi toteutettiin opettajille keskustelutilaisuus ja haastatteluja ruokalan henkilökunnan piirissä.

Lopputulokset: Ehdotukset palvelupolkujen selkeyttämisestä, tilan ja ilmeen uudistamisesta, rauhallisen ja tunnelmallisemman erikoispyötyryhmän testistä ja ruokalan yhteisöllisistä elementeistä koottiin resepteiksi paremman kouluruokailukokemuksen luomiseksi. Niiden toteuttamiseksi etsitään yhteistyökumppania. Pilottihankkeen perusteella laadittiin yhdeksän kohdan toimintamalli, jota seuraamalla myös muut koulut voivat viedä kustannustehokkaasti läpi samanlaisen uudistuksen. Vantaan kaupunki on kiinnostunut jatkamaan hyvien käytäntöjen monistamista eikä päättää hanketta designpääkaupunkivuoden aikana toteutettuun pilottikokeiluun.

Lähteet: Hankkeen raportointi- ja viestintäaineisto, haastattelut

Tavoite: Design kytketään opetukseen ja tutkimukseen. Lapsia, nuoria ja opiskelijoita innostetaan suunnittelemaan tulevaisuuden maailmaansa.

Korkeakoulujen opintotarjonnassa vuosi vaikutti pääasiassa synnyttämällä uusia valinnaisia opintojaksoja sekä uusia elementtejä olemassa oleviin kurssisisältöihin (esimerkiksi erilaisia harjoitustöitä ja -projekteja). Pysyvää vaikutusta korkea-asteen opetussisältöihin designpääkaupunkivuodella ei ollut.

Kolmasosa yliopisto-opiskelijoiden ja henkilökunnan kyselyyn vastanneesta kokee alkaneensa arvostaa designia enemmän designpääkaupunkivuoden johdosta. Kaksi viidestä vastaajasta kokee, että designpääkaupunkivuosi on parantanut omaa ymmärrystä designista ja että vuoden johdosta on itse päässyt kokeilemaan jotain uutta. Esimerkiksi Aalto-yliopisto toteutti designpääkaupunkivuonna merkittävän hankekokonaisuuden, jonka toteutukseen osallistui lähes 1 000 opiskelijaa, 400 henkilökunnan jäsentä ja 700 muuta henkilöä. Muun muassa *365 Wellbeing* -kehityshanke, *Masters of Aalto* -näyttely ja *Technology Days* -tapahtuma kuuluivat Aalto-yliopiston hankekokonaisuuteen. Aalto-yliopiston kokonaisuuden puitteissa uusittiin myös äitiyspakkaus.

Designpääkaupunkivuoden hankekokonaisuudesta 8 % keskittyi muotoilukasvatuskäytäntöjen kehittämiseen ja lisäämiseen.

Kahdella kolmasosalla designpääkaupunkivuonna muotoilukasvatukseen keskittyneistä hankkeista voidaan arvioida olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen. Viidesosa näistä vaikuttavuudeltaan merkittävimmistä hankkeista olisi toteutettu ilman designpääkaupunkivuottakin. Muun muassa viiden kaupungin esiopetusten yhteinen Muotoilijan Aarrearkku ja viiden kaupungin nuorisotoimien yhteinen Nuoret muotoilevat maailmaa olisivat jääneet toteutumatta ilman designpääkaupunkivuotta. Näillä esimerkihankkeilla on arvioitu olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen.

Positiiviset vaikutukset

Designpääkaupunkivuosi vahvisti design-ymmärrystä yliopistoyhteisöissä.

Designpääkaupunkivuoden johdosta korkea-asteelle syntyi design-teemaa käsitteleviä vapaavalintaisia opintojaksoja.

Muotoilukasvatuksen kärkihankkeet loivat työkaluja, joita aiotaan hyödyntää muotoilukasvatuksessa myös jatkossa.

Vaikuttavuutta heikentävät

Pysyvää vaikutusta korkea-asteen opetussisältöihin designpääkaupunkivuodella ei ollut.

Muotoilijan aarrearkku

Synty: Hanke syntyi designpääkaupunkivuoden johdosta kun viidelle kaupungille haluttiin ideoita esiopetusten yhteinen hanke.

Tavoite: Tuottaa lapsille onnistumisen elämyksiä designin avulla: esiopetusikäiset lapset oppivat uuden tavan katsoa ympäristöään sekä huomioimaan rakennetun ympäristönsä ja esineistönsä suunnittelun ja muotoilun näkökulmasta.

Toteutus: Aarrearkun menetelmäoppaan tehtävät testattiin keväällä 2012 pilottityöpajoissa ja lapsilta sekä esiopetushenkilöstöltä saadun palautteen perusteella kehitettiin sisältöä lopulliseen muotoonsa. Muotoilijan aarrearkku -paketti jaettiin kaikkiin esikouluihin Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Kauniaisissa ja Lahdessa esiopettajille suunnattujen koulutustilaisuuksien tukemana. Muotoilijan aarrearkku sisälsi itse aarrearkun lisäksi muotoilukasvatuksen käsikirjan ja työpajamateriaaleja. Aarrearkun tueksi suunniteltiin monikielinen verkkomateriaali. Muotoilijan Muotoilijan aarrearkku on päässyt käyttämään syksyn 2012 aikana arvioilta noin 10 000 kuusivuotiasta.

Lopputulokset: Muotoilijan aarrearkun sisältöä pidettiin relevanttina esiopetuksen kannalta (76 % palautekyselyyn vastanneista) ja menetelmäoppaan sisältöä hyvin esiopetuksen arkeen ja tavoitteisiin soveltuvana (83 % vastanneista). 88 % koki esiopetusryhmän oppivan Muotoilijan aarrearkun avulla uusia tapoja katsoa ympäristöä. Kolme neljästä aikoo luultavasti käyttää Muotoilijan aarrearkun työpajoja ja sisältöä myös seuraavien vuosien aikana esiopetusryhmien opetuksessa. Hankkeen palautekyselyyn vastanneista 95 henkilöstä 55 % olivat opettajia ja 45 % muita esiopetuksessa työskenteleviä henkilöitä. Muotoilijan aarrearkku -hankkeen organisoiijien näkökulmasta hankkeen on koettu lisänneen kaupunkien välistä yhteistyötä.

Lähteet: Hankkeen raportointi- ja viestintäaineisto, hankkeen palautekysely

Lisätiedot: www.muotoilijanaarrearkku.fi

Tavoite: Kaupunkilaiset antavat designpääkaupunkivuodelle kiitettävän arvosanan.

Ennen designpääkaupunkivuoden alkua yli puolet kaupunkilaisista piti designpääkaupunkivuotta mielenkiintoisena, kaupunkia pitkällä aikavälillä hyödyttävänä ja koko Suomelle tärkeänä hankkeena. Kaksi viidestä asukkaasta piti designpääkaupunkivuotta lisäksi itselleen läheisenä asiana. Asukkaiden asenteet designpääkaupunkivuotta kohtaan kuitenkin muuttuivat vuoden aikana. Asukkaiden silmissä designpääkaupunkivuosi profiloitui lopulta hankkeeksi, jonka koettiin koskettavan ainoastaan pientä osaa kaupunkilaisista. (Kuva 13)

Designpääkaupunkivuoden ydinviestiä ei onnistuttu kommunikoidaan riittävän selkeästi kaupunkilaisille, jonka vuoksi kaupunkilaisten odotukset erosivat designpääkaupunkivuoden suunnitellusta toteutuksesta.

Joka viides kaupunkilainen koki kuitenkin designpääkaupunkivuoden päättymisen jälkeen, että vuosi oli mielenkiintoinen ja itselle läheinen. Viidesosa asukkaista käsittää metropolialueella noin 230 000 ihmistä. Designpääkaupunkivuoden aikaansaamaa positiivista vaikutusta näin suureen kaupunkilaisten ryhmään voidaan pitää hyvänä saavutuksena.

Joka viides kuluttajatutkimukseen vastanneista kertoi osallistuneensa vähintään yhteen designpääkaupunkivuoden tapahtumaan tai hankkeeseen. 7 % asukkaista osallistui useampaan kuin yhteen designpääkaupunkivuoden tapahtumaan tai hankkeeseen, joka designpääkaupunkivuotta viettäneellä metropolialueella vastaa noin 80 000 asukasta.

Huomioiden kaupunkilaisten mielenkiinnon designpääkaupunkivuotta kohtaan ennen vuoden alkua, designpääkaupunkivuodella oli mahdollisuus kehittyä kaikkien kaupunkilaisten hankkeeksi mutta vuosi ei onnistunut ylläpitämään mielenkiintoa yllä asukkaiden enemmistössä.

31 % asukkaista antoi designpääkaupunkivuodelle hyvän tai kiitettävän arvosanan. Kaupunkilaisten designpääkaupunkivuodelle antamien arvosanojen keskiarvo oli tyydyttävä.

Positiiviset vaikutukset

Kaupunkilaiset aktivoituivat. Designpääkaupunki sai kaupunkilaisia liikkeelle ja tuki tapahtumarikkaan ja aktiivisen kaupunkikulttuurin syntymistä.

Kaksi viidestä kaupunkien henkilökunnassa kokee designpääkaupunkivuoden olleen onnistunut hanke, joka hyödyttää kaupunkia pitkällä aikavälillä.

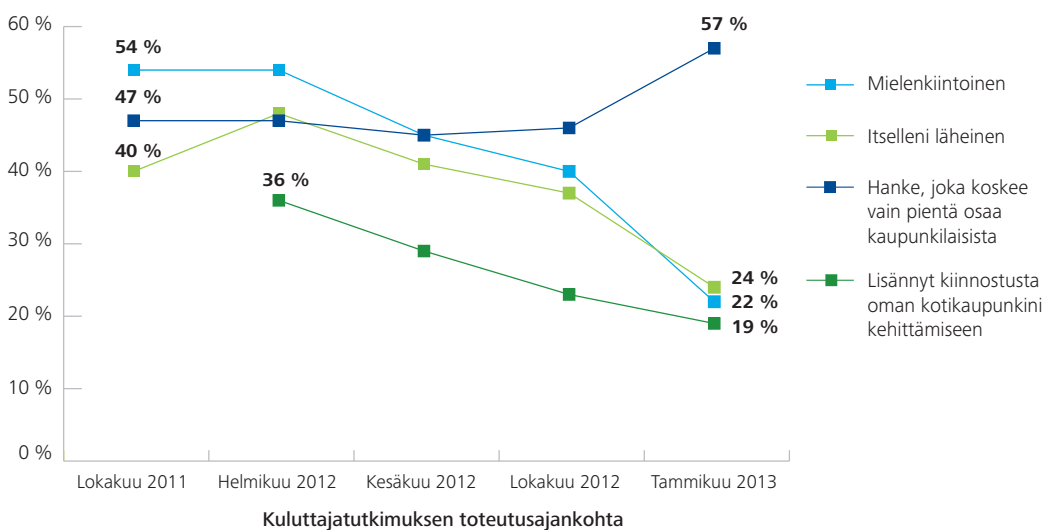
30 % kaupunkilaisista antoi designpääkaupunkivuodelle hyvän tai kiitettävän arvosanan.

Vaikuttavuutta heikentävät

Designpääkaupunkivuoden ydinviestiä ei onnistuttu kommunikoidaan riittävän selkeästi kaupunkilaisille, jonka vuoksi kaupunkilaisten odotukset erosivat designpääkaupunkivuoden suunnitellusta toteutuksesta.

”Täysin samaa mieltä” tai ”Jokseenkin samaa mieltä” –vastanneiden prosenttiosuus kaikista kyselyyn vastanneista

Kuva 13.

Designpääkaupunkivuoden profiili kaupunkilaisten keskuudessa

Lähde: Innolink 2011–2013

7.2 Globaali vastuu – Uskallamme kohdata tulevaisuuden

Tavoite: Helsingin seutu verkostoituu vastaavanlaisia kaupunkiympäristön haasteita kohtaavien yhteisöjen ja yhteiskuntien kanssa.

Kaupungit kokevat saaneensa designpääkaupunkivuoden avulla enemmän kansainvälistä kosketuspintaa kuin olisivat yksittäisinä toimijoina saaneet. Kansainvälisiä kontakteja on syntynyt ja verkostot laajentuneet erityisesti kaupunkien johdon tasolla. Kontakteista uskotaan olevan hyötyä myös tulevaisuudessa.

Positiiviset vaikutukset

Designpääkaupunkivuosi tuki kaupunkien kansainvälisten verkostojen laajenemista.

Tavoite: Ainakin kymmenen tavoitteiltaan kunnianhimoista yhteishanketta on käynnissä ja ensimmäisiä tuloksia on nähtävissä.

Designpääkaupunkivuoden hankerakenteen avulla designsäätiön hankeorganisaatiolla oli mahdollisuus kerätä ympärilleen suuri määrä designpääkaupunkivuoden sisältöä tuovia sidosryhmiä.

Kynnyksen kaupunkien väliseen yhteistyöhön koettiin jossain määrin madaltuneen designpääkaupunkivuoden aikana. Viidesosa kaupunkien henkilökunnasta kokee päässeensä designpääkaupunkivuoden johdosta tekemään uudenlaista yhteistyötä kaupungin muiden hallintokuntien työntekijöiden kanssa ja löytäneensä designpääkaupunkivuoden johdosta uusia yhteistyötahoja myös oman kaupunkiorganisaation ulkopuolelta.

Laajempi yhteistyö ja suuremmat kaupunkien yhteiset designpääkaupunkivuoden kärkihankkeet jäivät kuitenkin syntymättä, vaikka vuoden teema koettiin kaikissa kaupungeissa tärkeäksi. Joillain hallinnonaloilla yritettiin laajamittaisemman yhteistyön synnyttämistä mutta yrityksistä huolimatta yhteishankkeissa ei päästy eteenpäin. Ainoastaan lasten ja nuorten osallistaminen onnistui teemana kokoamaan samaan hankkeeseen kaikkien kaupunkien edustuksen.

Positiiviset vaikutukset

Designpääkaupunkivuosi vahvisti metropoliseudun yhteistoimintaa. Vuoden hankerakenne mahdollisti laajan sidosryhmien välisen yhteistyön.

Yhteistyö kaupunkien välillä onnistui yksittäisissä hankkeissa.

Vaikuttavuutta heikentävät

Kaupunkiorganisaatioiden yhteisiä kärkihankkeita ei designpääkaupunkivuoden aikana syntynyt.

7.3 Uuden kasvun juuret – Embedded Design ja Return on Design

Tavoite: Designin uusi rooli panee tuulettamaan totuttuja ajatuskulkuja.

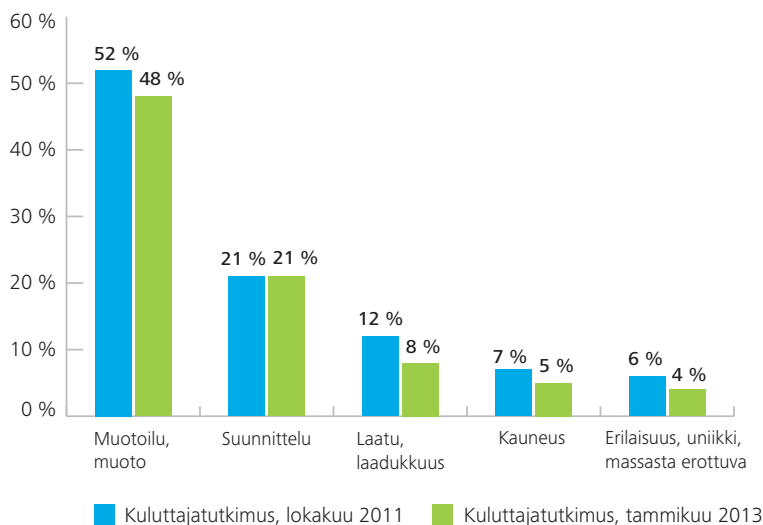
Joka kolmas designpääkaupunkivuoden hankkeista keskittyi tavalla tai toisella lisäämään ja laajentamaan joko kaikkien kaupunkilaisten tai hankkeelle määritellyn kohderyhmän design-ymmärrystä. Valtaosa design-ymmärryksen vahvistamiseen ja laajentamiseen keskittyneistä hankkeista toteutui erilaisina näyttelyinä, luentosarjoina tai keskustelutilaisuuksina, joihin halukkaat saivat vapaasti osallistua.

Moni hankkeista kertoo loppuraportissaan toivoneensa omien kohderyhmiensä osalta vielä aktiivisempaa osallistumista. Vain joka viidennellä designpääkaupunkivuoden aikana ihmisten design-ymmärryksen vahvistamiseen ja laajentamiseen keskittyneellä hankkeella on arvioitu olevan todennäköisesti tai varmasti vaikutuksia myös designpääkaupunkivuoden jälkeen.

Laajimmin osallistujia designpääkaupunkivuoden aikana keräsivät muun muassa Designmuseon vuoden ohjelmatarjonta, Paviljongin ohjelmatarjonta, *Helsinki Design Week 2012*, Helinä Rautavaaran museon *Vastuullinen suunnittelu* -näyttely, näyttelykeskus *WeeGeen Futuro 2012* -näyttely, Arkkitehtuurimuseon vuoden ohjelmatarjonta, Helsingin kaupunginmuseon *Näköalapaikka. Kertomuksia Pihlajanmäestä* -näyttely, Espoon modernin taiteen museon *EMMAN Pohjoismainen muotoilu tänään* -näyttely, Helsingin taidemuseon *Lelun lumo* -näyttely sekä Kaapelitehtaalla järjestetty *Hi Design* -näyttely. Kaksi kolmasosaa näistä hankkeista olisi toteutunut ilman designpääkaupunkivuottakin.

Vaikka kansallinen media kirjoitti designpääkaupunkivuodesta ja design-teemasta laajasti, kaupunkilaisten design-ymmärryksessä ei näytä tapahtuneen merkittävää laajentumista vuoden aikana. Ensisijaisesti design määriteltiin sekä ennen designpääkaupunkivuoden alkua että sen jälkeen muotoiluun ja muotoon tai suunnitteluun (Kuva 14).

Kysymykseen ”*Kerro omin sanoin miten ymmärrät designin?*” annetuissa vastauksissa käytetyt termit (termien mainintojen määrä suhteessa kaikkiin annettuihin vastauksiin)

Kuva 14.

Muutos kaupunkilaisten design-ymmärryksessä

Lähde: Innolink 2011 ja 2013

Positiiviset vaikutukset

Design-ymmärrys vahvistui yliopistoyhteisöissä sekä kaupunkiorganisaatioissa.

Designpääkaupunkivuoden hankkeiden ydintoimijoiden design-ymmärrys on todennäköisesti lisääntynyt ja laajentunut.

Vaikuttavuutta heikentävät

Suuren yleisön design-ymmärrys ei laajentunut designpääkaupunkivuoden johdosta. Designpääkaupunkivuosi epäonnistui tavoitteen saan tukea design-ajattelun sisäistäneiden yritysten määrän kasvua. Designin merkitys yrityksille ei ratkaisevasti muuttunut designpääkaupunkivuoden aikana.

Voidaan pitää todennäköisenä, että hankkeiden ydin-toimijoiden, eli hankkeiden toteuttajien tai niihin aktiivisesti osallistuneiden, keskuudessa design-ymmärrys on lisääntynyt ja mahdollisesti myös laajentunut. Design-ymmärrys on lisääntynyt esimerkiksi kaupunki-organisaatioissa sekä yliopistoyhteisöissä, joissa design-pääkaupunkivuoden aikana toteutettiin merkittäviä hankekokonaisuuksia. Lähes jokaisessa vaikuttavuusarvioinnin puitteissa toteutetussa hankkeiden lisähaastattelussa kävi ilmi, että vähintään hankkeen ydintoimijoiden keskuudessa design-ymmärrys on vahvistunut. Hankkeet kokivat lisäksi verkostojensa laajentuneen vuoden aikana: 24 % designpääkaupunkivuoden virallisen ohjelman puitteissa toteutetuista hankkeista koki saaneensa uusia kontakteja designpääkaupunkivuoden johdosta ja 8 % koki vanhojen verkostojen vahvistuneen.

Yksityisellä sektorilla ymmärryksen lisäämistä pyrittiin designpääkaupunkivuoden aikana tukemaan muun muassa Tekesin muotoiluosaamisen aktivointihankkeen *Muodosta tulosta*, Design Forum Finlandin *Muotoilun Road Show* -hankkeen, Forum Virium Helsingin *Open Forum* -tapahtumasarjan ja neuvontapalveluita tarjoavan YritysHelsingin *Startup Design – Designosaamista kasvuneuvontaan* -hankkeen toimesta. Yritysten design-ymmärryksen vahvistamista tavoittelevat designpääkaupunkivuoden aktiviteetit jäivät kuitenkin ohuiksi huomioiden kohderyhmän laajuuden ja sen tärkeyden designpääkaupunkivuoden strategian näkökulmasta.

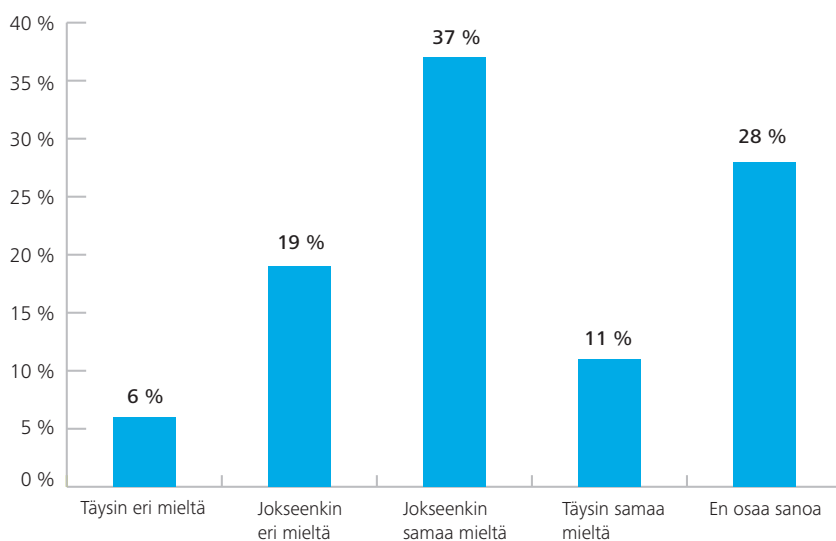
Yritysyhteistyökumppaneista kolmasosa kokee, että vuosi on lisännyt tai laajentanut design-ymmärrystä

heidän omassa organisaatiossaan. Huomionarvoista on, että useassa yhteistyökumppaniyrityksessä designilla on ollut jo pidemmän aikaa merkittävä rooli.

Yritykset kokevat designpääkaupunkivuoden lisänneen designin arvostusta (Kuva 15). Vuoden aikana ei kuitenkaan onnistuttu lisäämään merkittävästi yksityisen sektorin toimijoiden ymmärrystä siitä miten designosaamista tai -palveluita olisi mahdollista hyödyntää omassa liiketoiminnassa. Vaikuttavuus jäi heikoksi nimenomaan niiden yritysten kohdalla, joilla ei ole kokemusta designin hyödyntämisestä omassa liiketoiminnassaan. Olemassa olevia yrityskentässä aktiivisesti vaikuttavia toimijoita ei onnistuttu tuomaan mukaan designpääkaupunkivuteen siten, että ymmärryksen ja osaamisen muutosta yksityisellä sektorilla olisi ollut mahdollista viedä eteenpäin olemassa olevien toimijoiden verkostojen ja osaamisen avulla.

Vaikuttavuuden kannalta huomionarvioista on, että design-ymmärryksen ja -osaamisen laajamittainen vahvistaminen yhden vuoden aikana on vaikeaa, koska viestin vieminen yrityskenttään on työlästä. Designpääkaupunkivuodella olisi kuitenkin ollut mahdollisuus tehdä vahvempaa pohjatyötä mikäli vuoden aktiviteetteja olisi osattu kohdentaa riittävästi tavoitteen toteutumista edistämään. Erityisesti kaipaamaan jäätin design-toimialan toimijoiden ja designin käytön mahdollisuuksia vielä tuntemattomien yritysten törmäyttämistä.

Mitä mieltä olet seuraavasta väittämästä:
”World Design Capital -vuosi on lisännyt designin arvostusta”

Kuva 15.

Designin arvostuksen nousu yritysten keskuudessa designpääkaupunkivuoden aikana

Lähde: Suomalaisen Työn Liitto 2013

Tavoite: Embedded Design ja Return on Design ovat tutkimuksen ansiosta kiteytyneet käsitteinä.

Akateemisten julkaisuprosessien luonteesta johtuen designpääkaupunkivuoden vaikutuksia tutkimustointaan ei ole nähty mielekkääksi arvioida välittömästi vuoden päättymisen jälkeen.

Positiivisena asiana voidaan kuitenkin pitää sitä, että monet designpääkaupunkivuoden hankkeista ovat tuottaneet materiaalia osana hankkeen aktiviteetteja. Nämä julkaisut eivät ole verrattavissa aiheesta tehtävään akateemiseen tutkimukseen mutta ne tukevat julkisina dokumentteina omalta osaltaan design-ymmärryksen vahvistumista.

Tavoite: Käynnissä on suuri määrä designia hyödyntäviä yritysten tuote- ja palvelukehityshankkeita.

Designpääkaupunkivuosi vaikutti melko vähän designin käyttöön yksityisellä sektorilla (Kuva 16). Puolet designpääkaupunkivuoden virallisista hankkeista kattaneessa kyselyssä 80 % hankkeista kertoi työllistäneensä muotoilun ammattilaisia tai ostaneensa muotoilupalveluita hankkeen toteuttamiseen. 50 % kyselyyn vastanneista koki, ettei vastaavaa muotoilupanostusta olisi tehty ilman designpääkaupunkivuotta. Lisäksi huomattavasti designiin viimeisen kahden vuoden aikana panostaneiden yritysten osuus on designpääkaupunkivuoden aikana noussut (Kuva 17).

Yksityisellä sektorilla toteutettiin designpääkaupunkivuoden puitteissa vain muutama designia hyödyntävä tuote- tai palvelukehityshanke. Osa hankkeista oli toteutuksessa jossain muodossa jo ilman designpääkaupunkivuotta, osa hankkeista syntyi puhtaasti designpääkaupunkivuoden johdosta.

Vaikka hankkeita toteutui lukumääräisesti vähän, niillä arvioidaan olleen huomattavia vaikutuksia sekä designpääkaupunkivuoden aikana että sen jälkeen. Vaikuttavuuden näkökulmasta onnistuneita hankkeita ovat esimerkiksi Finavian turvatarkastuksen palvelumuotoilu ja toimintaympäristön uudistaminen, Finavian, Martelan, UPM:n, Fortumin, Karelia-Upofloorin ja Clear Channelin *Suvanto*-nimeä kantanut loungekonsepti Helsinki-Vantaan lentoasemalla sekä Idealist Groupin vetämä uudenlaisen työviikon suunnitteluun tähdännyt *Redesignin 925* -hanke, johon osallistuivat muun muassa designpääkaupunkivuoden yritys yhteistyökumppaneista IBM, Fortum ja UPM.

Designpääkaupunkivuoden vaikuttavuuden näkökulmasta on harmillista, että vuosi ei onnistunut synnyttämään laajemmin designia hyödyntäviä tuote- tai palvelukehityshankkeita yksityisellä sektorilla. Erityisesti uusien yhteistyökumppanuuksien ja -muotojen syntymisen tukemisessa epäonnistuttiin, vaikka sidosryhmien keskuudessa siihen olisi ollut halukkuutta.

Positiiviset vaikutukset

Designpääkaupunkivuosi lisäsi muotoilupalveluiden käyttöä ohjelmavuoden hanketoteutusten kautta.

Designpääkaupunkivuosi vaikutti jossain määrin designin käyttöön yksityisellä sektorilla. Huomattavasti designiin viimeisen kahden vuoden aikana panostaneiden yritysten osuus kasvoi.

Yliopistojen piirissä koettiin designpääkaupunkivuoden luoneen parempia edellytyksiä uuden yritystoiminnan syntymiselle ja uudelle yrittäjyydelle.

Designpääkaupunkivuosi synnytti design-menetelmiä hyödyntäneitä yritysten tuote- ja palvelukehityshankkeita, joiden välittömät vaikutukset ovat huomattavia.

Designpääkaupunkivuosi synnytti valitettavan vähän uusia yhteistyömuotoja mutta tuki uusien kontaktien syntymistä.

Vaikuttavuutta heikentävät

Designpääkaupunkivuosi tuki heikosti yritysten design-menetelmiä hyödyntävien tuote- ja palvelukehityshankkeiden syntymistä.

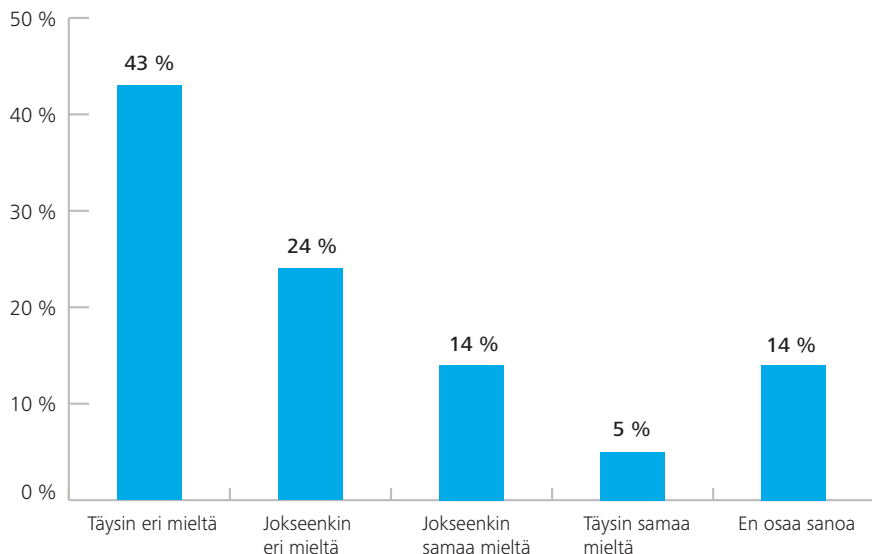
Huomionarvioista on, että heikentyneen taloudellisen tilanteen koettiin vaikuttavan designpääkaupunkivuoden aktiviteetteihin sekä osassa yhteistyökumppaniyrityksiä että yleisemmin yksityisellä sektorilla. Halua käynnistää uusia designia hyödyntäviä tuote- ja palvelukehitysprojekteja olisi ollut mutta yritykset olivat varovaisia aloittamaan uusia projekteja. Esimerkiksi Suomalaisen Työn Liiton toteuttamassa designin käyttöä koskevassa tutkimuksessa monet vastaajat mainitsivat, että resurs-

sien niukkuus vaikutti kuluneen vuoden aikana designin hyödyntämismahdollisuuksiin.

Korkeimman asteen opiskelijoiden ja henkilökunnan kyselyssä joka toinen vastanneista kokee, että designpääkaupunkivuosi on luonut parempia edellytyksiä uuden yritystoiminnan syntymiselle tai uudelle yrittäjyydelle.

Mitä mieltä olet seuraavasta väittämästä:

”World Design Capital -vuodella on ollut vaikutusta designin käyttöön yrityksessämme”

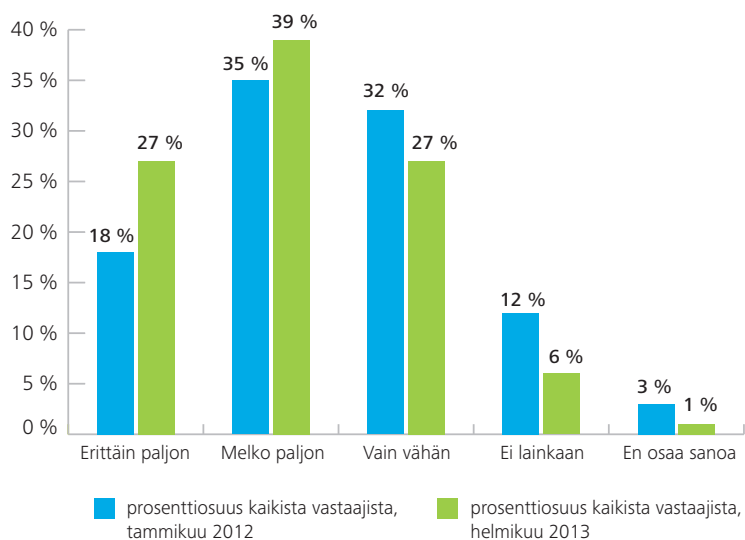

Kuva 16.

Designpääkaupunkivuoden vaikutus designin käyttöön yksityisellä sektorilla

Lähde: Suomalaisen Työn Liitto 2013

”Oletteko yrityksessänne panostaneet designiin viimeisen kahden vuoden aikana?”

Kuva 17.

Yritysten designpanokset viimeisen kahden vuoden ajalta

Lähde: Suomalaisen Työn Liitto 2013

Tavoite: Osoitetaan uusia keinoja julkisten palveluiden ja tuottavuuden kehittämiseen.

Kappaleessa 7.1 arvioitiin julkisten palveluiden kehittämistä uusien keinoin sekä asukkaiden osallistamisen että käyttäjälähtöisyyden näkökulmasta.

Designpääkaupunkivuoden hankekokonaisuuteen ei sisällynyt hankkeita, jotka olisivat keskittyneet julkisten palveluiden kehittämiseen tuottavuuden tai kustannustehokkuuden parantamisen näkökulmasta.

Positiiviset vaikutukset

Julkisten palveluiden kehittämiseen löydettyjen uusien keinojen positiivisia vaikutuksia on arvioitu kappaleessa 7.1.

Vaikuttavuutta heikentävät

Designpääkaupunkivuosi ei onnistunut tukemaan kaupunkeja julkisten palveluiden kehittämisessä tuottavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta, joihin keskittyvät hankkeet puuttuivat hankekokonaisuudesta kokonaan.

Tavoite: Tuotetaan Return on Design -malli ja sen soveltamisen menetelmät, metriikka ja työkalut kansainvälisen designyhteisön käyttöön.

Designpääkaupunkivuoden hankekokonaisuuteen kuului Suomen muotoilutoimistot -yhdistyksen hanke, Design ROI, jonka tavoitteena oli lisätä ymmärrystä muotoilun vaikuttavuudesta. Hanke pyrki käynnistämään muutoksen muotoilukeskustelussa ja parantamaan alan toimijoiden toimintaedellytyksiä. Hankkeen lopputuloksena tavoiteltiin muotoilutoimistojen käyttöön vakiintunutta työkalua, jonka avulla muotoilun arvosta olisi mahdollista kommunikoida asiakasryhmille myös numeerisesti muiden vaikutusten ohella.

Hankkeessa toteutettiin soveltava tutkimusosuus, viestintäkampanja hankkeen lopputuloksista sekä viestintäkampanjaa tukeva tapahtumakokonaisuus. Hankkeessa päästiin työkalun prototyypivaiheeseen, jossa työkalun avulla on mahdollista laatia muotoiluinvestoinneille taloudellisen vaikuttavuuden ennuste.

Hankkeen pitkän aikavälin vaikutukset riippuvat siitä, löytyykö sopivaa tahoa huolehtimaan työkalun prototyypin jatkokehityksestä sekä laajemman käyttöönoton tukemisesta yrityskehityksessä.

Positiiviset vaikutukset

Design ROI -hankkeessa tuotettiin prototyyppi Return on Design -työkalusta. Pitkän aikavälin vaikutukset riippuvat siitä, miten prototyyppiä kehitetään eteenpäin ja onnistutaanko työkalun laajempaa käyttöönottoa tukemaan riittävän vahvasti.

”Muotoilun mitattavien hyötyjen sekä taloudellisten vaikutusten ymmärryksen lisääminen ja viestiminen elinkeinoelämään ja asiakasyrityksille on Suomen muotoilutoimistot -yhdistyksen hankkeen keskiössä.”

Tavoite: *Embedded Design* ja *Return on Design* nousevat osaksi Suomi-kuvaa kansainvälisessä yhteisössä.

Työ Suomi-kuvan kehittämiseksi on käynnistynyt designpääkaupunkivuodesta irrallisena kokonaisuutena jo aiemmin mutta designpääkaupunkivuoden koettiin tukevan erittäin hyvin Suomen kansainvälisiä maakuva-tavoitteita. Designpääkaupunkivuoden aktiviteettien toteuttamisessa onnistuttiin hyödyntämään olemassa olevien toimijoiden ja verkostojen resursseja.

Kaupungit kokevat saaneensa designpääkaupunkivuoden avulla enemmän kansainvälistä kosketuspintaa kuin olisivat yksittäisinä toimijoina saaneet. Kaupungeille löydettiin yhteinen uskottava ja aito teema, jonka avulla oli mahdollista tukea laajemman kansainvälisen näkyvyyden syntymistä.

Kolme neljästä edustustojen ja instituuttien kyselyyn osallistuneesta piti paikallista näkyvyyttä onnistuneena ja koki, että designpääkaupunkivuoden kansainväliset satelliittitapahtumat ja/tai viestintätoimenpiteet ovat tukeneet hyvin edustuston toimintaa ja toiminnan tavoitteita. Aktiviteeteilla tavoitettiin etenkin paikallisia design-toimialan ammattilaisia sekä median edustajia.

Neljä viidestä vastaajasta koki, että designpääkaupunkivuodella on pitkällä aikavälillä vaikutusta suomalaisen designin tunnettuuteen paikallisten design-toimialan ammattilaisten keskuudessa. Puolet vastaajista uskoo pitkän aikavälin vaikutuksia olevan myös Suomen saamassa näkyvyydessä paikallisessa mediassa sekä edustuston yhteistyömahdollisuuksissa paikallisten kumppaneiden ja kontaktien kanssa.

Kolmasosan mielestä designpääkaupunkivuosi on lisäksi tukenut hyvin paikallista vienninedistämistoimintaa, jonka uskotaan vaikuttavan vienninedistämistoimenpiteiden onnistumiseen myös pitkällä aikavälillä.

Designpääkaupunkivuosihankkeen laajuuteen nähden aliresursoidun hankeorganisaation vaikutukset heijastuivat jossain määrin myös kansainvälisten aktiviteettien toteuttamiseen. Kolmasosa edustustoista kokee, että kaikkia esiin nousseita yhteistyömahdollisuuksia ja ideoita ei ollut mahdollista hyödyntää hankeorganisaation passiivisuudesta johtuen. Myös hankeorganisaatio kokee, ettei kaikkeen kansainväliseen kysyntään pystytty vastaamaan.

Positiiviset vaikutukset

Designpääkaupunkivuosi tuki käynnissä ollutta maakuvatyötä ja vahvisti kuvaa Suomesta design-maana.

Kriittistä designpääkaupunkivuoden onnistumisen kannalta on se, että vuoden aikana luotu alkusysäys on ollut vaikutuksiltaan riittävän laaja ja riittävän syväle menevä. Designpääkaupunkivuosi tulee nähdä alkuinvestointina ja -panoksena pidemmän aikavälin kehitykselle.

Kaikkia strategiassa yksilöityjä tavoitteita ei onnistuttu designpääkaupunkivuoden aikana täyttämään mutta vuoden aikana onnistuttiin luomaan positiivisia vaikutuksia, joista osa tulee vaikuttamaan suotuisasti pitkän aikavälin kehittymismahdollisuuksiin.

Ohessa on esitetty merkittävimmät kappaleessa 7 tunnistetut designpääkaupunkivuoden positiiviset vaikutukset sekä huomioita vaikuttavuutta heikentävistä tekijöistä ja tekijöiden taustoista. Kappaleessa 9 esitetään kolme pitkän aikavälin skenaariota designpääkaupunkivuoden vaikuttavuuden kehittymiselle vuoden jälkeen.

Designpääkaupunkivuoden positiiviset vaikutukset

Kaupunkilaiset aktivoituivat. Designpääkaupunkivuosi sai kaupunkilaisia liikkeelle ja tuki tapahtumarikkaan ja aktiivisen kaupunkikulttuurin syntymistä.

Designpääkaupunkivuoden hankkeiden ydintoimijoiden design-ymmärrys on lisääntynyt ja laajentunut.

Designpääkaupunkivuosi vahvisti design-ymmärrystä kaupunkiorganisaatioissa sekä yliopistoyhteisöissä.

Designpääkaupunkivuosi lisäsi kaupunkilaisten mielenkiintoa oman kotikaupungin kehittämiseen.

Designpääkaupunkivuosi synnytti sekä julkisella että yksityisellä sektorilla hankkeita, joiden välittömät vaikutukset ovat merkittäviä. Hankkeet keskittyivät käyttäjälähtöisyyteen ja palvelu- tai tuotekehitykseen design-menetelmiä hyödyntäen.

Kaupungit kokevat, että designpääkaupunkivuosi on auttanut heitä luomaan uusia kaupunkilaisia osallistavia toimintatapoja.

Muotoilukasvatuksen kärkihankkeet loivat työkaluja, joita aiotaan hyödyntää muotoilukasvatuksessa myös jatkossa.

Designpääkaupunkivuosi vaikutti jossain määrin designin käyttöön yksityisellä sektorilla. Huomattavasti designiin viimeisen kahden vuoden aikana panostaneiden yritysten osuus kasvoi.

Designpääkaupunkivuosi vahvisti metropoliseudun yhteistoimintaa. Vuoden hankerakenne mahdollisti laajan sidosryhmien välisen yhteistyön.

Designpääkaupunkivuosi synnytti valitettavan vähän uusia yhteistyömuotoja mutta tuki uusien kontaktien syntymistä.

Designpääkaupunkivuosi tuki käynnissä ollutta kansainvälistä maakuvatyötä ja vahvisti kuvaa Suomesta design-maana.

Vaikuttavuutta heikentävien huomioiden taustoista

Hankeorganisaatio ei laatinut oman toimintansa tueksi strategiasta johdettua toimintasuunnitelmaa, joka heijastuu designpääkaupunkivuoden toteutukseen etenkin avoimen hankehaun valinnoissa ja hankkeen kyvyssä sitouttaa sidosryhmiä.

Rahoitusta olisi pitänyt kohdentaa voimakkaammin hankkeisiin, joilla oli jo hakuvaiheessa selkeä kohde-ryhmä ja visio toteutuksesta. Vaikuttavuuden näkökulmasta hankekokonaisuus keskittyi liikaa tapahtumallisuuteen ja luotti turhan vahvasti siihen, että suuri yleisö löytää tapahtumat ja osallistuu niihin aktiivisesti. Ohjelmavuoden hankekokonaisuudessa oli liian suuri osuus ohuesti strategiaan istuvia tai heikosti vaikutuksia aikaansaavia hankkeita. Viralliseen ohjelmakokonaisuuteen valituissa hankkeissa olisi pitänyt rajallisista resursseista johtuen tehdä vielä vahvemmin karsintaa.

Hankeorganisaatio hallinnoi annettuihin resursseihin nähden liian suurta hankeportfoliota, joka vaikutti hankeorganisaation työmäärien merkittävän kasvun vuoksi muun muassa organisaation mahdollisuuksiin fasilitoida uudenlaisen yhteistyön ja uusien yhteishankkeiden syntymistä.

Olemassa olevia toimijoita hyödynnettiin designpääkaupunkivuoden toteutuksessa ohuesti. Agendan jatkuvuuden kannalta optimaalista sidosryhmäverkostoa ei onnistuttu tavoittamaan tai sitouttamaan. Aktiviteetteja onnistuttiin liittämään vain ohuesti osaksi jo olemassa olevien organisaatioiden toimintaa, jonka vuoksi designpääkaupunkivuoden pitkän aikavälin vaikuttavuuden turvaaminen on osoittautunut haastavaksi.

Maailman designpääkaupunkivuoden konseptista johtuva designpääkaupunkivuodelle annettu lyhyt valmistelu-aika ja siitä aiheutunut hankeorganisaation myöhäinen käynnistyminen heikensivät sidosryhmien mahdollisuuksia suunnitella ja rahoittaa omaa designpääkaupunkivuoden strategiaa tukevaa toimintaa. Myös heikko yleistoludellinen tilanne vaikutti jossain määrin heikentävästi yksityisen sektorin toimijoiden hankkeiden käynnistymiseen ja toteutumiseen.

Designpääkaupunkivuoden vaikuttavuutta heikentävät

Suuren yleisön design-ymmärrys ei laajentunut designpääkaupunkivuoden johdosta.

Designpääkaupunkivuosi epäonnistui tavoitteessaan tukea design-ajattelun sisäistäneiden yritysten määrän kasvua. Designin merkitys yrityksille ei ratkaisevasti muuttunut designpääkaupunkivuoden aikana.

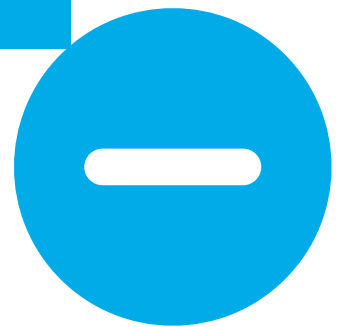
Designpääkaupunkivuoden viralliseen ohjelmaan kuuluneissa hankkeissa luotujen ideoiden ja kehitysehdotusten toteutus jää paikoitellen epäselväksi. Liian moni hankkeista jää suunnittelun tasolle.

Kaupunkiorganisaatioiden yhteisiä kärkihankkeita ei designpääkaupunkivuoden aikana syntynyt.

Designpääkaupunkivuosi ei onnistunut tukemaan kaupunkia julkisten palveluiden kehittämisessä tuottavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta, joihin keskittyvät hankkeet puuttuivat hankekokonaisuudesta kokonaan.

Designpääkaupunkivuosi tuki heikosti yritysten design-menetelmiä hyödyntävien tuote- ja palvelukehityshankkeiden syntymistä.

Pitkän aikavälin vaikutusten syntyminen olisi todennäköisempää, jos designpääkaupunkivuosi olisi onnistunut sitouttamaan sidosryhmiä vahvemmin hankkeeseen ja luomaan hankkeen ympärille tiiviimmän verkoston.

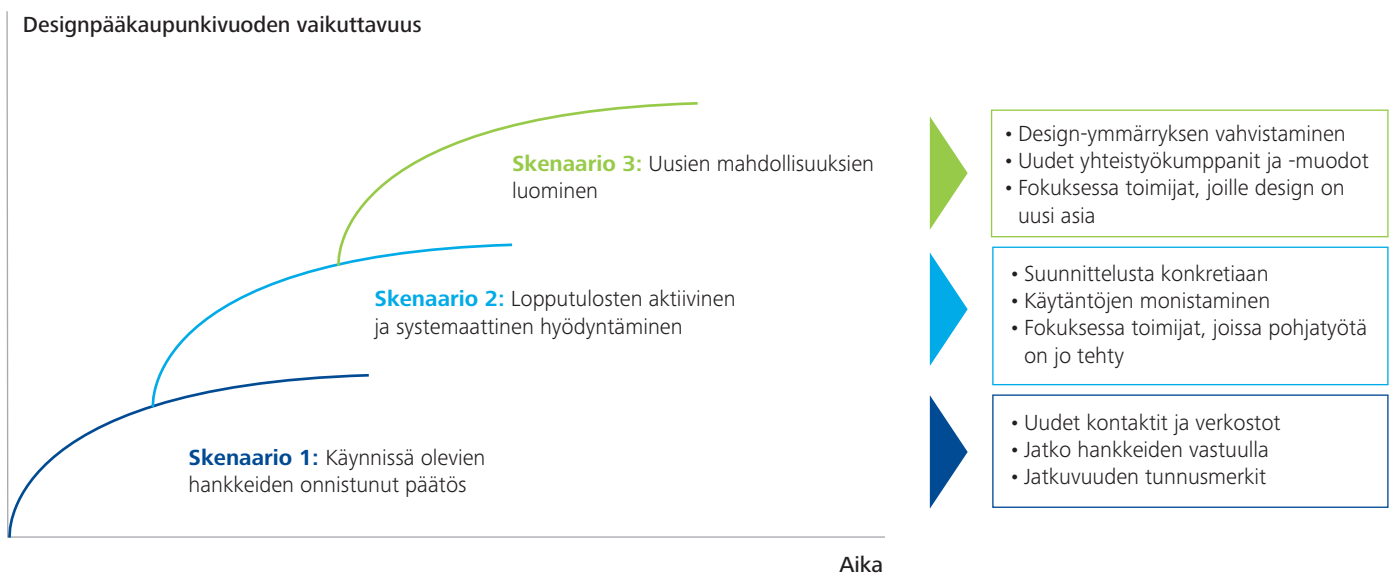

9 Pitkän aikavälin vaikutukset eri skenaarioissa

Designpääkaupunkivuoden strategiassa kiteytetään vuoden haluavan synnyttää *jatkuvaa liikettä haluttuun suuntaan*. Designpääkaupunkivuosi on luonut riittävän vahvan perustan strategiassa vuodelle määriteltyjen pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi. Kuitenkin vain jatkamalla designpääkaupunkivuoden agendan systemaattista toteuttamista on mahdollista tavoittaa designpääkaupunkivuoden strategiset päämäärät – huolehtimalla ainoastaan designpääkaupunkivuonna käynnistyneiden hankkeiden onnistuneesta päätöksestä tavoitteet jäävät saavuttamatta. Vaikutusten toteutuksesta tulee seurata ja varmistua siten edistymisestä pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Designpääkaupunkivuoden vaikuttavuuden kehittymiselle voidaan tunnistaa alla kuvatut skenaariot sekä skenaariokohtaiset ajurit, joihin keskittymällä pitkän aikavälin kehitystä on mahdollista tukea (Kuva 18):

- Skenaario 1: "Käynnissä olevien hankkeiden onnistunut päätös"
- Skenaario 2: "Lopputulosten aktiivinen ja systemaattinen hyödyntäminen"
- Skenaario 3: "Uusien mahdollisuuksien luominen"

Kuva 18.

Designpääkaupunkivuoden pitkän aikavälin vaikutukset eri skenaarioissa

Lähde: Deloitte

Skenaario 1: "Käynnissä olevien hankkeiden onnistunut päätös"

Skenaariossa 1 onnistutaan luomaan lukuisia positiivisia vaikutuksia, jotka eivät kuitenkaan ole kovinkaan laajoja tai syvälle meneviä. Organisaatiot tai yksilöt saattavat ajautua palaamaan ajatusmaailmaltaan tai toimintatavoiltaan aikaan ennen designpääkaupunkivuotta. Skenaariossa kehitys nojaa kolmeen suurempaan ajuriin: uusien syntyneiden kontaktien ja verkostojen hyödyntämiseen, yksittäisten hankkeiden johdosta tapahtuvaan design-ymmärryksen ja toimintatapojen kehittämiseen sekä tiettyihin suurelle yleisölle näkyviin jatkuvuuden tunnusmerkeihin.

Designpääkaupunkivuoden aikana syntyneiden kansallisten ja kansainvälisten kontaktien ja verkostojen hyödyntäminen realisoituu tulevaisuudessa toimijakohtaisesti. Joka toinen designpääkaupunkivuoden yhteistyökumppaneista uskoo voivansa hyödyntää vuoden aikana syntyneitä kontakteja myös tulevaisuudessa. Verkostoja voidaan

designpääkaupunkivuoden vaikutuksesta onnistua jossain määrin levittämään design-osaamista tarjoavien ja designia hyödyntävien toimijoiden välille.

Design-ymmärryksen ja uusien designia hyödyntävien toimintatapojen levittäminen jää yksittäisten designpääkaupunkivuonna käynnistyneiden tai toteutuneiden hankkeiden vastuulle. Erityisesti pitkän aikavälin vaikutuksiin tähänneet designpääkaupunkivuoden hankkeet onnistuvat todennäköisesti jatkamaan agendan toteuttamista. Systemaattista designpääkaupunkivuonna synnytettyjen lopputulosten hyödyntämistä ei toimijoiden kesken tapahdu.

Suuren yleisön mielenkiinnon, kansainvälisen Suomi-kuvan ja matkailijoiden kiinnostuksen ylläpitämiseksi vahvistetaan tunnusmerkkejä designpääkaupunkivuoden jatkuvuudesta. Tunnusmerkit ovat todennäköisesti tapahtumallisia, suurelle yleisölle suunnattuja aktiviteetteja, joiden avulla on mahdollista realisoida hyötyjä designpääkaupunki-

vuoden jälkeenkin: ylläpitää kansallista ja kansainvälistä kiinnostusta sekä kontakteja matkailijoiden ja median edustajien keskuudessa, vahvistaa ja laajentaa kaupunkilaisten design-ymmärrystä tapahtumien avulla ja tukea aktiivisen kaupunkikulttuurin syntyä metropolialueella.

Mikäli designpääkaupunkivuoden lopputulosten hyödyntäminen ei ole johdettua ja tavoitteellista, on melko todennäköistä että vaikuttavuuden kehitys tulee ajautumaan kohti skenaariota 1. Designpääkaupunkivuoden pidemmän aikavälin tavoitteita ei kuitenkaan ole mahdollista saavuttaa vain huolehtimalla designpääkaupunkivuonna käynnistyneiden hankkeiden onnistuneesta päätöksestä.

Skenaario 2: "Lopputulosten aktiivinen ja systemaattinen hyödyntäminen"

Skenaariossa 2 designpääkaupunkivuoden vaikutuksia onnistutaan syventämään etenkin julkisen sektorin organisaatioissa, joiden piirissä designpääkaupunkivuoden aikana synnytyt vaikutukset olivat yksityistä sektoria vahvempia. Huomion kohteena ovat erityisesti ne toimijat, joissa design-ymmärrystä on onnistuttu jossain määrin vahvistamaan jo aikaisemmin. Tavoitteena on designpääkaupunkivuoden lopputuloksia aktiivisesti ja systemaattisesti hyödyntämällä aikaansaada muutoksia, jotka vaikuttavat organisaatioissa pitkällä aikavälillä. Skenaariossa kehitys nojaa kahteen suurempaan ajuriin: designpääkaupunkivuonna synnytettyjen onnistuneiden käytäntöjen monistamiseen sekä hankkeiden ja organisaatioiden siirtymiseen suunnitteluvaiheesta toteutusvaiheeseen.

Design-ymmärrystä ja -osaamista eri kohderyhmissä vahvistaneesta suunnittelusta päästään eteenpäin toteutusvaiheeseen. Syvien vaikutusten aikaansaaminen julkisen sektorin organisaatioissa edellyttää eteenmistä konkreettisiin design-menetelmiä ja -osaamista hyödyntäviin hankkeisiin. Design-ymmärryksen ja uusien designia hyödyntävien toimintatapojen levittäminen toteutetaan johdetusti, systemaattisesti ja tavoitteellisesti yhteistyössä julkisen sektorin organisaatioiden kesken. Toiminnassa keskitytään testattujen design-menetelmien ja -ratkaisujen monistamiseen erityisesti kaupunkiorganisaatioiden välillä.

Kaupunkien näkökulmasta designpääkaupunkivuoden pitkän aikavälin hyödyt ovat sitoutuneet hankkeisiin, joissa on pilotoitu design-menetelmiä kaupunkiorganisaation toiminnassa – esimerkiksi kaupungin palvelutuotannon kehittämisessä. Kaikkein potentiaalisimmille yksittäisille hankkeille tulee myöntää mahdollisuus jatkaa design-menetelmien hyödyntämisen pilotointia uusista näkökulmista tai uusilla toimialoilla. Yliopistoja, ammattikorkeakouluja ja yrityksiä pyritään mahdollisuuksien mukaan liittämään hankkeisiin aktiivisiksi yhteistyökumppaneiksi.

Laajempi design-palveluiden käyttö edellyttää verkostojen laajentamista design-osaamista tarjoavien ja designia hyödyntävien toimijoiden välille sekä julkisen sektorin toimijoiden design-palveluiden hankintaosaamisen kehittämistä. Design-menetelmät tulee hyväksyä

kehityksen välineeksi: designpääkaupunkivuoden aikana toteutettujen onnistuneiden hankkeiden yhtenä tunnusmerkkinä voidaan pitää asiaan sitoutunutta hankejohtoa ja organisaation tai vähintään organisaation johdon vahvaa tukea hankkeen läpiviemiseksi.

Kun design-osaamista hyödynnetään julkisen sektorin organisaatioissa laajemmin, myös design-palveluita tarjoavien yritysten ja yrittäjien toimintaedellytykset paranevat. Samalla luodaan design-toimialojen yhteisölle mahdollisuus vahvistua ja nostaa profiilia yhtenä elinkeinoelämän tulevaisuuden tukijalkana.

Hyödyntämällä systemaattisesti designpääkaupunkivuoden lopputuloksia on mahdollista saavuttaa seuraavat designpääkaupunkivuoden strategiassa asetetuista pitkän aikavälin tavoitteista vuoteen 2017 mennessä:

- "Jatkuvasti kasvava osa metropolialueen asukkaista osallistuu ja vaikuttaa aktiivisesti arkensa ja elinympäristönsä kehittämiseen."
- "Ainakin viisi metropolien suuriin haasteisiin pureutunut hanketta on tuottanut merkittäviä ja kansainvälistä mielenkiintoa herättäneitä tuloksia."

Skenaario 3: "Uusien mahdollisuuksien luominen"

Skenaariossa 3 pitkän aikavälin vaikutuksia pyritään kohdentamaan aktiivisesti myös yksityiselle sektorille, jossa designpääkaupunkivuoden aikana onnistuttiin vaikuttamaan heikommin. Huomion kohteena ovat erityisesti ne toimijat, joissa design-ymmärrys ja -osaaminen eivät ole vielä kehittyneet. Tavoitteena on luoda uusia mahdollisuuksia design-ymmärryksen vahvistumiselle ja toimintatapojen kehittämiseksi design-menetelmien avulla. Skenaario nojaa kahteen suurempaan ajuriin: design-ajattelun sisäistäneiden yritysten määrän kasvattamiseen design-ymmärrystä vahvistamalla ja uusiin yhteistyömuotoihin ja -kumppanuuksiin.

Design-ymmärryksen vahvistaminen yksityisellä sektorilla ja design-ajattelun sisäistäneiden yritysten määrän kasvattaminen edellyttää muidenkin yhteiskunnan toimijoiden sitouttamista tavoitteen toteuttamiseen kuin designpääkaupunkivuonna luodun toimijoiden verkoston. Näiden toimijoiden tulee yhdistää voimansa aktiivisen yhteistyön avulla. Viimekädessä Suomen innovaatiojärjestelmällä on laajamittaisen vaikutuksen aikaansaamisessa olennainen rooli.

Vain jatkamalla designpääkaupunkivuoden agendan toteuttamista luomalla julkiselle ja yksityiselle sektorille uusia mahdollisuuksia design-ymmärryksen vahvistamiseen, oman toiminnan kehittämiseen design-menetelmien avulla ja uusien yhteistyömuotojen ja -kumppaneiden löytämiseen voidaan saavuttaa haastavin ja laajin designpääkaupunkivuoden strategiassa asetetuista pitkän aikavälin tavoitteista: "*Embedded Design* ja *Return on Design* ovat levinneet laajasti talouden ja yhteiskunnan käyttöön. Designia hyödyntävien yritysten osuuden kasvu Suomen viennistä heijastuu designpalveluita tuottavien yritysten liikevaihdon ja työpaikkojen määrän kasvuun."

”Vain jatkamalla designpääkaupunkivuoden agendan toteuttamista on mahdollista saavuttaa kaikki designpääkaupunkivuodelle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet.”

Designpääkaupunkivuoden vaikuttavuusarvioinnin toteuttamista valmisteltiin syyskuusta 2011 alkaen lokakuuhun 2012 asti, jona aikana arvioinnille vahvistettiin lähtökohdat, lähestymistapa sekä rajaukset. Aktiivinen tiedonkeruuvaihe vaikuttavuusarviointia varten aloitettiin marraskuussa 2012. Arviointi valmistui maaliskuussa 2013.

Analyysi designpääkaupunkivuoden vaikutuksista perustuu alla yksilöityihin tutkimuksiin, haastatteluihin ja muuhun käytettyyn aineistoon sekä Deloitteen asiantuntemukseen.

Tutkimukset ja kyselyt

- Design-tutkimuksen seurantatutkimus, 2013, Suomalaisen Työn Liitto (n=274)
- Kuluttajatutkimukset, 2011–2013, Innolink Research Oy (kuluttajapaneelit, n=913–1096)
- Kysely designpääkaupunkivuoden hankkeiden vaikuttavuudesta ja laajuudesta, 2012, Kansainvälinen designsäätiö (n=154)
- Kysely edustustoille ja instituuteille, 2013, Deloitte (n=22)
- Kysely kaupunkien henkilökunnalle, 2013, Deloitte (n=480)
- Kysely yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoille ja henkilökunnalle, 2013, Deloitte (n=136)
- ”Tutkimus suomalaisesta designista – Mitä design merkitsee yrityksille, 2012, Suomalaisen Työn Liitto (n=1380)

Haastattelut ja työkokoukset

- Designpääkaupunkivuoden hankeorganisaation kanssa pidetyt työkokoukset ja haastattelut
- Designpääkaupunkivuoden valtuuskunnan työryhmän kanssa pidetyt työkokoukset
- Designpääkaupunkivuoden virallisten hankkeiden edustajien haastattelut (n. 30 haastattelua)
- Designpääkaupunkivuoden yhteistyökumppaneiden ryhmä- ja henkilöhaastattelut (n. 60 haastattelua)
- Muiden sidosryhmien keskustelutilaisuudet ja haastattelut (n. 15 tilaisuutta tai haastattelua)

Muu materiaali

- Designpääkaupunkivuoden hankkeiden raportointi- ja viestintäaineisto
- Designpääkaupunkivuoden muu Kansainvälisen designsäätiön toimittama aineisto

LIITE 2

Arviointinäkökulmat ja mittarit

Designpääkaupunkivuoden aikana syntyneitä vaikutuksia tarkasteltiin mittariston avulla, joka perustuu designpääkaupunkivuoden strategiaan päämääriin ja päämäärien alaisiin tavoitteisiin.

Strateginen päämäärä: Avoin kaupunki – kaupunki kaupunkilaisille

Tavoite	Arviointinäkökulmat ja mittarit
Designpääkaupunkivuosi tuottaa luontevia ja innostavia tapoja, joilla asukkaat osallistuvat ja vaikuttavat aktiivisesti elinympäristönsä kehittämiseen. Toteutuksessa on lukuisia hankkeita, joissa ratkaisuja tuotetaan yhdessä asukkaiden kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> • Designpääkaupunkivuoden asukkaiden osallistamiseen keskittyneet viralliset hankkeet<ul style="list-style-type: none"> – Hankkeiden lukumäärä ja designpääkaupunkivuoden synnyttämien hankkeiden osuus kokonaismäärästä – Hankkeiden kohderyhmien osallistumisaktiivisuus – Hankkeiden lopputulosten laatu suhteessa strategiassa asetettuihin tavoitteisiin – Hankkeiden lopputulosten pysyvyys pitkällä aikavälillä • Muutos kaupunkilaisten kiinnostuksessa osallistua oman kotikaupungin kehittämiseen • Kaupunkien työntekijöiden kokema muutos kaupunkilaisia osallistavien toimintatapojen hyödyntämisestä osana kaupunkien toimintaa
Designpääkaupunkivuosi käynnistää ison kulttuurimuutoksen Suomessa ja asettaa ihmiset suunnittelun keskiöön.	<ul style="list-style-type: none"> • Designpääkaupunkivuoden käyttäjälähtöisyyteen ja käyttäjäkokemusten hyödyntämiseen keskittyneet viralliset hankkeet<ul style="list-style-type: none"> – Hankkeiden lukumäärä ja designpääkaupunkivuoden synnyttämien hankkeiden osuus kokonaismäärästä – Hankkeiden lopputulosten laatu suhteessa strategiassa asetettuihin tavoitteisiin – Hankkeiden lopputulosten pysyvyys pitkällä aikavälillä • Kaupunkiorganisaatioissa järjestettyjen käyttäjälähtöisyyttä tai design-menetelmien hyödyntämistä käsitelleiden koulutusten määrä • Design-ymmärryksen muutos kaupunkiorganisaatioissa • Muutos käyttäjälähtöisen suunnittelun ymmärryksessä kaupunkiorganisaatioissa
Design kytetään opetukseen ja tutkimukseen. Lapsia, nuoria ja opiskelijoita innostetaan suunnittelemaan tulevaisuuden maailmaansa.	<ul style="list-style-type: none"> • Designpääkaupunkivuoden muotoilukasvatuskäytäntöjen kehittämiseen ja lisäämiseen keskittyneet viralliset hankkeet<ul style="list-style-type: none"> – Hankkeiden lukumäärä ja designpääkaupunkivuoden synnyttämien hankkeiden osuus kokonaismäärästä – Hankkeiden lopputulosten laatu suhteessa strategiassa asetettuihin tavoitteisiin – Hankkeiden lopputulosten pysyvyys pitkällä aikavälillä • Opetussisältöihin tehdyt muutokset • Design-ymmärryksen muutos yliopisto- ja ammattikorkeakoulu yhteisöissä
Kaupunkilaiset antavat designpääkaupunkivuodolle kiitettävän arvosanan.	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkilaisten designpääkaupunkivuodolle antama arvosana • Kaupunkilaisten osallistumisaste designpääkaupunkivuoden tapahtumiin ja hankkeisiin

Strateginen päämäärä: Globaali vastuu – uskallamme kohdata tulevaisuuden

Tavoite	Arviointinäkökulmat ja mittarit
Helsingin seutu verkostoituu vastaavanlaisia kaupunkiympäristön haasteita kohtaavien yhteisöjen ja yhteiskuntien kanssa.	Kaupunkiorganisaatioiden uusien kansainvälisten kontaktien määrä ja verkostojen laajentuminen
Ainakin kymmenen tavoitteiltaan kunnianhimoista yhteishanketta on käynnissä ja ensimmäisiä tuloksia on nähtävissä.	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkiorganisaatioiden uusien kansallisten kontaktien määrä ja verkostojen laajentuminen • Kaupunkien yhteishankkeiden lukumäärä • Kaupunkien yhteishankkeiden lopputulosten laatu suhteessa strategiassa asetettuihin tavoitteisiin

Strateginen päämäärä: Uuden kasvun juuret – *Embedded Design* ja *Return on Design*

Tavoite	Arviointinäkökulmat ja mittarit
Designin uusi rooli panee tuulettamaan totuttuja ajatuskulkuja.	<ul style="list-style-type: none"> • Designpääkaupunkivuoden design-ymmärryksen vahvistamiseen ja laajentamiseen keskittyneet viralliset hankkeet <ul style="list-style-type: none"> – Hankkeiden lukumäärä ja designpääkaupunkivuoden synnyttämien hankkeiden osuus kokonaismäärästä – Hankkeiden kohderyhmien osallistumisaktiivisuus – Hankkeiden lopputulosten laatu suhteessa strategiassa asetettuihin tavoitteisiin – Hankkeiden lopputulosten pysyvyys pitkällä aikavälillä • Muutos kaupunkilaisten design-ymmärryksessä • Muutos design-ymmärryksessä yksityisellä sektorilla
<i>Embedded Design</i> ja <i>Return on Design</i> ovat tutkimuksen ansiosta kiteytyneet käsitteinä.	<i>Akateemisten julkaisuprosessien luonteesta johtuen vaikutuksia tutkimustoimintaan ei ole nähty mielekkääksi arvioida välittömästi vuoden päättymisen jälkeen.</i>
Käynnissä on suuri määrä designia hyödyntäviä yritysten tuote- ja palvelukehityshankkeita.	<ul style="list-style-type: none"> • Designpääkaupunkivuoden puitteissa toteutetut tuote- ja palvelukehityshankkeet <ul style="list-style-type: none"> – Hankkeiden lukumäärä ja designpääkaupunkivuoden synnyttämien hankkeiden osuus kokonaismäärästä – Design-menetelmiä hyödyntävien hankkeiden osuus – Hankkeiden lopputulosten laatu suhteessa strategiassa asetettuihin tavoitteisiin – Hankkeiden lopputulosten pysyvyys pitkällä aikavälillä • Muutos design-panostuksissa yksityisellä sektorilla
Osoitetaan uusia keinoja julkisten palveluiden ja tuottavuuden kehittämiseen.	<ul style="list-style-type: none"> • Designpääkaupunkivuoden julkisten palveluiden kehittämiseen tuottavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta keskittyneet viralliset hankkeet <ul style="list-style-type: none"> – Hankkeiden lukumäärä ja designpääkaupunkivuoden synnyttämien hankkeiden osuus kokonaismäärästä – Hankkeiden lopputulosten laatu suhteessa strategiassa asetettuihin tavoitteisiin – Hankkeiden lopputulosten pysyvyys pitkällä aikavälillä
Tuotetaan <i>Return on Design</i> -malli ja sen soveltamisen menetelmät, metriikka ja työkalut kansainvälisen designyhteisön käyttöön.	<ul style="list-style-type: none"> • Designpääkaupunkivuonna mallin tuottamiseen keskittyvän hankkeen lopputulosten laatu suhteessa strategiassa asetettuihin tavoitteisiin ja hankkeen lopputulosten pysyvyys pitkällä aikavälillä
<i>Embedded Design</i> ja <i>Return on Design</i> nousevat osaksi Suomi-kuvaa kansainvälisessä yhteisössä.	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkien kokemus saavutetusta kansainvälisestä näkyvyydestä • Edustustojen ja instituuttien kokemus paikallisesta näkyvyydestä • Edustustojen ja instituuttien uusien kontaktien määrä ja verkostojen laajentuminen

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

In Finland, Deloitte & Touche Oy is the member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, and services are provided by Deloitte & Touche Oy and its subsidiaries. For more information, please visit www.deloitte.fi.

© 2013 Deloitte & Touche Oy, Group of Companies.